

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
Informatieve inleiding gemeenschappelijke regelingen	2
Inleiding	2
Waarom we samenwerken in een gemeenschappelijke regeling	2
De rol van de adviserend ambtenaar, het college en de gemeenteraad	2
Aanpassing wet: versterking positie van gemeenteraden	2
Afspraken met gemeenschappelijke regelingen.....	2
Kostenstijgingen bij gemeenschappelijke regelingen.....	3
De aangeboden P&C-stukken van de gemeenschappelijke regelingen	4
De conceptbegroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026.....	4
De jaarstukken 2021	4
Overzicht gemeenschappelijke regelingen met kerngegevens	5
Hoe kunt u kennismaken van de informatie?	6
Analyse jaarstukken per gemeenschappelijke regeling	7
SamenTwente	7
Recreatieschap Twente	10
Veiligheidsregio Twente	12
Sociaal Werkleerbedrijf midden Twente	16
Regionaal Bedrijventerrein Twente	20
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	22
Stadsbank Oost Nederland	25
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	27
Omgevingsdienst Twente	29
Bijlagen	32
Hoofdlijn van de wijziging van de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen.....	32

INFORMATIEVE INLEIDING GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Inleiding

Dit memo geeft informatie over de jaarstukken 2021 en conceptbegrotingen 2023 van de gemeenschappelijke regelingen (GR'en) van de gemeente Hengelo. Om nieuwe raadsleden goed mee te nemen in het proces beschrijft dit memo uitvoeriger dan voorgaand jaar de rol van de gemeenteraad en de gegeven toelichtingen bij de beoordelingen.

Waarom we samenwerken in een gemeenschappelijke regeling

Een deel van de gemeentelijke taken doen we als gemeente niet meer zelf, maar hebben we overgedragen aan een samenwerkingsverband. Dit doen we, omdat we vinden dat deze organisaties meer expertise bezitten, daardoor meer kwaliteit kunnen leveren en efficiënter kunnen werken om onze doelen te bereiken. Meestal hebben we gekozen om dit in de vorm van een gemeenschappelijke regeling (GR) te organiseren. We spreken dan van *verlengd lokaal bestuur*. Op deze wijze laten we besluiten over aan een GR-bestuur, maar houden we, op iets meer afstand, invloed op de uitvoering. In een GR besturen de deelnemende gemeenten samen en blijven we meepraten over kwaliteit en prijs van de uitvoering. Openbare Lichamen hebben een Algemeen en Dagelijks bestuur. Bedrijfsvoeringorganisaties hebben één (ongeleed) bestuur. In het Algemeen Bestuur (AB) zit een wethouder of de burgemeester. Het Dagelijks Bestuur (DB) is een afvaardiging van het AB.

De rol van de adviserend ambtenaar, het college en de gemeenteraad

De dagelijkse besturen (DB) van gemeenschappelijke regelingen (GR'en) hebben de conceptbegrotingen 2023 en jaarstukken 2021 aan de raden van deelnemende gemeenten gezonden. De controlerende of toezichhoudende rol van de gemeenteraad kan worden ingevuld door te reageren op de toegezonden stukken. In die gevallen waar wij als gemeente een bijdrage - die afhankelijk is van het lastenniveau van de GR - betalen aan de GR moeten wij de hogere bijdrage opnemen in onze begroting. Zo raakt de begroting van een GR het budgetrecht van uw raad. U kunt de afweging maken of u als raad vindt dat onze inwoners voldoende gepresteerd krijgen voor de lastenverhoging. Soms is dat verband niet direct te leggen, als het om algemene bedrijfsvoeringaspecten gaat.

De toelichting die u op de stukken krijgt is een **ambtelijke** bijdrage met focus op de betekenis voor Hengelo. Om de rollen zuiver te houden gaat deze informatie niet ter besluitvorming naar het college, maar ter informatie. Een wethouder, die als bestuurder van de GR in het DB zit, komt zo niet in een spagaat m.b.t. de rol als bestuurder van de GR (waarbij de belangen van de GR voorop staan) en de rol als DB-lid, waarbij het belang voor onze gemeente maatgevend is. Wel is de betreffende wethouder zodoende op de hoogte van de ambtelijke advisering.

Aanpassing wet: versterking positie van gemeenteraden

Op 1 juli 2022 treedt de gewijzigde Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen in werking. De wijzigingen geven de gemeenteraden een betere positie. Er komt o.a. een actieve informatieplicht van de GR naar de gemeenteraden over alle zaken, die de raad behoort te weten. Er kan een raadscommissie worden ingesteld, waarin raadsleden als klankbord fungeren voor het beleid dat de GR wil gaan uitvoeren. Zo zitten raadsleden meer aan de voorkant van de ontwikkelingen. Dit vergt daarentegen ook meer tijd van raadsleden. Om die reden vinden criticasters de wijziging onvoldoende. Ook zijn er nieuwe mogelijkheden tot burgerparticipatie. Dit moet dan wel eerst in de Gemeenschappelijke Regeling van de GR (vergelijkbaar met statuten) worden geregeld. Een samenvatting van de wijzigingen is als bijlage bij deze memo gevoegd.

Afspraken met gemeenschappelijke regelingen

Op voorhand zijn door deelnemende gemeenten afspraken gemaakt met de GR'en, die we gemeenschappelijk diensten hebben overgedragen. Op die afspraken kan de begroting getoetst worden. De afspraken zien o.a. toe op het omgaan met prijsverhogingen, het doen van investeringen en het al

dan niet kunnen reserveren van jaarresultaten. De afspraken hebben geen dwingend karakter, maar zijn een nadrukkelijk advies. Bij de ambtelijke analyse zal deze toets al betrokken worden in de hierna per GR geschreven toelichting op de jaarstukken. Hierna volgen enkele afspraken:

- Prijs- en looncompensatie zien we als een autonome (niet direct beïnvloedbare en daarmee acceptabele) ontwikkeling.
- Jaarlijks ontvangen de GR'en een voorstel voor het toepassen van prijscompensatie en looncompensatie. Voor 2023 is de prijscompensatie gesteld op 2,8%. Voor 2022 en 2023 samen is de looncompensatie 6,6%, uitgaande van de loonlasten op 31-12-2021 (vóór bekend worden van de cao 2021/2022). Bij een beoordeling van de loonkosten 2023 t.o.v. 2022 zouden de loonkosten met maximaal 3,8% mogen stijgen.
- Het eigen vermogen van een GR is toereikend om de risico's van de eigen bedrijfsvoering te kunnen afdekken. Om dit te kunnen beoordelen moet een gekwantificeerde risicoanalyse onderdeel uitmaken van de begroting. In het verleden in het algemeen bestuur vastgestelde afspraken over de hoogte van het eigen vermogen zijn te respecteren.
- In de begroting zijn de vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt. Deze investeringen moeten in principe worden bekostigd uit de vrijgevallen budgetten voor kapitaallasten. Mochten deze niet toereikend zijn, dan moet het hogere benodigde bedrag aan kapitaallasten opgenomen worden en expliciet worden toegelicht. In de begroting van de GR dient daarnaast een meerjarig investeringsplan te worden opgenomen.
- Reserves en voorzieningen zijn gebaseerd op een 4-jaarlijkse nota reserves. Ze worden voorzien van nut en noodzaak en de mutaties worden gespecificeerd in de jaarstukken.
- Nieuw beleid met lastenuitzetting als gevolg wordt separaat toegelicht.

Kostenstijgingen bij gemeenschappelijke regelingen

We constateren dat de prijsinflatie en de loonafspraken in de diverse Cao's de afgelopen periode flink zijn toegenomen. Dit raakt alle organisaties, ons als gemeenten, maar ook de GR'en. In het algemeen geldt, dat compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen altijd gebaseerd is op CBP-gegevens in het nabije verleden. Hierdoor kan in de loop van een jaar waarin loon- en prijsfluctuaties groot zijn een voordeel of nadeel t.o.v. de begroting ontstaan. Dit wordt weer gecompenseerd als de ontwikkelingen in de CBP-gegevens zijn doorgewerkt. Het jaar 2022 is zo'n jaar waarin zowel de cao, als de prijsinflatie meer dan normale stijging van lasten opleveren. Hierdoor kunnen ook budgetten in de begroting van de GR'en onder druk komen te staan. Voor het jaar 2023 zijn de toegestane lastenverhogingen al ruimer gesteld. Het blijft echter de vraag hoe met name de prijsinflatie als gevolg van de vele maatschappelijke ontwikkelingen op dit moment zich zal gaan ontwikkelen.

Gemeenten accepteren een verhoging van de bijdrage als deze door de afgesproken normen voor loon- en prijsontwikkeling zijn veroorzaakt. Wij begroten deze stijging zelf ook al. Als een GR daarboven extra middelen nodig heeft willen we weten waarom dit nodig is. Het kan hier gaan om autonome (niet-beïnvloedbare) factoren.

Nieuwe beleidsvoornemens zijn een andere reden van kostentoeename. In het algemeen geldt dat kostenuitzetting binnen de eigen middelen/reserve moeten worden opgevangen. Als de middelen voor nieuw beleid worden ingezet willen we de argumenten hiervoor graag goed toegelicht zien, opdat u als gemeenteraad mee kunt oordelen over de wenselijkheid van de te financieren ontwikkelingen. De redenen voor beleidsmatige kostenuitzetting- of juist het ontbreken daarvan - zullen we vermelden. Deze beleidsontwikkelingen laten we eruit springen door ze in een tabel op te nemen.

Een veel voorkomende reden van kostenuitzetting is de noodzaak om de gegevensveiligheid te verbeteren. Het risico, dat derden kunnen inbreken in de dataomgeving of persoonlijke gegevens kunnen bemachtigen is een risico, dat niet geaccepteerd mag worden. Omdat hier nauwelijks iets te kiezen is stellen we voor een bijdrageverhoging met deze argumentatie accepteren.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

De aangeboden P&C-stukken van de gemeenschappelijke regelingen

De conceptbegroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026

De conceptbegrotingen ontvangt u om u als raad in staat te stellen een zienswijze in te brengen. In een zienswijze vraagt u aan het bestuur bijvoorbeeld om een wijziging in de conceptbegroting door te voeren of hier een betere toelichting in op te nemen. Het DB moet de zienswijzen betrekken in haar besluitvorming. Ze kan een zienswijze overnemen. In ieder geval voegt ze de zienswijzen van gemeenten toe aan de stukken, die door het AB moeten worden vastgesteld. Het algemeen bestuur besluit over de al dan niet gewijzigde begroting.

De jaarstukken 2021

Daarnaast geven we een toelichting op de jaarstukken 2021. U staat vrij uw opvatting als raad te geven, de bevindingen van de gemeenteraad over de jaarstukken hoeven echter niet door het AB meegewogen te worden. Over de jaarstukken kunt u debatteren met onze leden van het AB:

- de burgemeester als het gaat om Omgevingsdienst Twente en de Veiligheidsregio Twente,
- wethouder Gerrits over Openbaar Lichaam Crematoria Twente en Recreatieschap Twente,
- wethouder Bruggink over Samen Twente en
- wethouder ten Heuw over Sociaal werk- en leerbedrijf Twente, Stadsbank Oost-Nederland en het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente.

Bij het schrijven van dit memo is nog niet bekend wie de nieuwe collegeleden zijn en hoe de GR'en in het nieuwe college verdeeld zullen worden.

In de tabel op volgende bladzijde vindt u samengevat een aantal belangrijke kengetallen en beoordelingen die samen een eerste beeld geven van de GR'en. Vervolgens geven wij per verbonden partij een nadere, uitgebreidere, ambtelijke analyse.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

OVERZICHT GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN MET KERNGEGEVENS

Naam Gemeenschappelijke regeling	Naam ver kort	Ver plicht	Soort GR	Finan- ciële bij- drage?	Financieel belang (risico analyse 2021)	Score risico analyse 2021	Resultaat jaarstukken 2021 (na res.mut.)	Resultaat begroting 2023 (voor res.mut.)	Bijdrage Hengelo 2022	Bijdrage Hengelo 2023	Toe- name bij drage
SamenTwente	ST	GGD	Openbaar Lichaam	ja	€ 2.696.000	Gemiddeld	€ 489.000	€ -	€ 3.850.000	€ 4.154.000	7,9%
Recreatieschap Twente	RST	Nee	Bedrijfs voerings organisatie	ja	start 2022	start 2022	n.v.t.	€ -	€ 368.000	€ 384.000	4,3%
Veiligheidsregio Twente ¹⁾	VRT	Ja	Openbaar Lichaam	ja	€ 3.252.000	Hoog	€ 1.300.000	€ -	€ 6.505.000	€ 6.737.000	3,6%
Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente	SWB	Nee	Openbaar Lichaam	ja ²⁾	€ 15.639.000	Hoog	€ 591.000	€ -575.000	€ 250.000	€ 252.000	0,8%
Regionaal Bedrijventerrein Twente	RBT	Nee	Openbaar Lichaam	nee	€ 1.100.000	Hoog ³⁾	€ 2.294.000	€ 3.100.000	€ -	€ -	n.v.t
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	GBT	Nee	Openbaar Lichaam	ja	€ 1.065.000	Gemiddeld	€ 213.000	€ 45.000	€ 2.132.000	€ 2.239.000	5,0%
Stadsbank Oost-Nederland	SON	Nee	Openbaar Lichaam	ja	€ 444.000	Laag	€ -117.000	€ -	€ 636.000	€ 689.000	8,3%
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	OLCT	Nee	Openbaar Lichaam	nee	€ 285.000	Laag	€ 136.000	€ 359.000	€ -	€ -	n.v.t
Omgevingsdienst Twente	ODT	Ja	Openbaar Lichaam	ja	€ 405.000	Gemiddeld	€ 1.217.000	€ -	€ 783.237	€ 813.000	3,8%
Totaal							€ 6.123.000	€ 2.929.000	€ 14.524.237	€ 15.268.000	

- 1) VRT reserveert zelf € 86.000, betaalt € 521.000 terug aan niet-FLO-gemeenten¹ en reserveert voor FLO-gemeenten € 692.000 in een FLO-reserve per gemeente (Hengelo € 165.000).
- 2) De vaste bijdrage aan SWB is zeer laag ten opzichte van de totale geldstromen, die naar SWB gaan. Dit blijkt o.a. uit het grote financiële belang.
- 3) RBT zal in de risicoanalyse 2022 beter gaan scoren. Het financiële vooruitzicht op einddatum is van verliesgevend naar winstgevend gegaan.

¹ Gemeentemedewerkers in een bezwarende functie, waaronder brandweerlieden, hadden tot 2006 recht op functioneel leeftijdsontslag (FLO). Voor medewerkers die onder de oude FLO-regeling vielen, is het FLO-overgangsrecht afgesproken, dat in 2017 is herzien. VRT voert uit, de lasten zijn voor de gemeenten.

Hoe kunt u kennisnemen van de informatie?

Dat u ineens veel informatie krijgt volgt uit de wettelijke plicht. De wet op de Gemeenschappelijke Regelingen bepaalt, dat gemeenten vanaf het beschikbaar komen van de jaarstukken op 15 april 8 weken tijd hebben voor een reactie naar het bestuur. Dat is zeer weinig tijd. Daarom moeten we clusteren. Elke GR wordt door een accountant gecontroleerd. U mag aannemen, dat de accountant namens u vaststelt of de vermogenspositie in de jaarrekeningen goed is weergegeven. Het is de GR'en toegestaan om een nog niet gecontroleerde concept-rekening in te sturen. Daarom is niet uit te sluiten, dat de accountant nog een wijziging laat doorvoeren. Het AB ziet erop toe, dat de jaarrekening in juni bij de vaststelling voorzien is van een accountantsverklaring.

Wij geven u het volgende advies om de informatie tot u te nemen en kunt al naar gelang uw belang en beschikbare tijd op meer niveaus kennisnemen van de aangeboden informatie:

1. Uw griffier heeft gevraagd om *ambtelijke ondersteuning* bij het in beeld brengen van de resultaten en risico's. In dit memo pogen we alle informatie die u moet weten te belichten. Ook kunt u de jaarstukken en begrotingen zelf raadplegen.
2. Een belangrijk toetsingscriteria is de *beoordeling van de accountant* in de vorm van accountantsverslagen. Deze zijn echter vaak nog niet beschikbaar als de jaarstukken op 15 april bij de gemeenten binnen moeten zijn. Waar deze wel ontvangen zijn, zullen we ze betrekken.
3. De *gezamenlijke rekenkamercommissies* laten een deskundige de jaarstukken van commentaar voorzien. Ook dit document kunt u in de meningsvorming betrekken.
4. Vooral nu, bij de start van een nieuwe raadsperiode, worden *bijeenkomsten* door de griffie's en GR'en zelf georganiseerd. Dit helpt u om meer feeling te krijgen bij de taken die deze organisaties uitvoeren en op welke wijze ze onze inwoners bedienen.

Verder is het goed om te weten, dat u met deze brief ambtelijk ondersteund wordt. Het college kan desgewenst per brief opmerkingen onderschrijven, nuanceren of er afstand van nemen.

Technisch beraad

Om u nog beter van dienst te kunnen zijn, is er voorafgaand aan de Politieke markt van 31 mei een technisch beraad op 30 mei as. Hier geven we ambtelijk een algemene toelichting en kunt u inhoudelijke en financieel-technische vragen stellen.

Invloed van globale gebeurtenissen

Corona heeft vorig jaar bij geen van de GR'en een zodanige impact had, dat een nieuwe begroting 2022 noodzakelijk was. De verwachting is dat de periode waarin Corona de maatschappij kon ontwrichten of zwaar beïnvloeden, voorbij is. Dit neemt niet weg dat de jaarrekening van erg betrokken GR'en, zoals Samen Twente (GGD) en Veiligheidsregio Twente behoorlijke verschillen kan laten zien met de begroting 2021, die immers van vóór Corona dateert.

Inmiddels hebben nieuwe globale ontwikkelingen voor andere risico's gezorgd, zoals de prijzen voor autobrandstof en gas en de meer dan gemiddelde algemene prijsinflatie.

ANALYSE JAARSTUKKEN PER GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Hierna worden de 9 gemeenschappelijke regelingen afzonderlijk belicht voor zowel de jaarstukken als de begroting. We kijken zowel naar beleidsrealisering (doet men wat wij vinden dat ze moeten doen) als naar financiële gezondheid (hoe staat de GR er financieel voor). Als er vanuit de accountantscontrole iets te melden is, zullen we dat doen. Dit geldt ook voor risico's van grote impact.

SamenTwente

Inleiding

Medio 2021 hebben de gemeenten in Twente het Openbaar Lichaam Gezondheid (OLG) opgericht, op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid (GR Gezondheid). Deze samenwerking heeft de naam SamenTwente gekregen. Het is ontstaan vanuit de voormalige Regio Twente en bestaat uit:

- de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Twente (GGD Twente);
- Veilig Thuis Twente (VTT);
- de Organisatie voor inkoop van Zorg en Jeugd in Twente (OZJT).

Zowel Kennispunt Twente als Samen14 zijn als gast ondergebracht bij het OLG. Kennispunt Twente werkt in opdracht van (coalities van) gemeenten en OZJT. In Samen14-verband werken de gemeenten vrijwillig samen aan opgaven om inwoners gezond, veilig en vitaal te houden, op basis van het principe 'coalition of the willing'.

Jaarstukken 2021

Ten aanzien van de jaarstukken zijn geen bijzonderheden te melden. Gezien de inhoudelijke en bestuurlijke ontwikkelingen in 2021 (Covid19 en ontmanteling Regio Twente) is er inhoudelijk veel gedaan en is het netjes dat de jaarrekening een positief resultaat laat zien. Dit komt grotendeels vanwege niet opgevulde vacatures door de krappe arbeidsmarkt.

Resultaat en resultaatbestemming

Het jaarresultaat is € 489.000 positief. Een gering verschil in een jaar met zoveel bijzonderheden, zoals het managen van een Coronabegroting van € 47 miljoen en de ontvlechting van de Regio Twente met al zijn facetten. De voorgestelde resultaatbestemming is een dotatie aan de voorziening voor oud-DB-leden van € 300.000, het restant van € 189.000 gaat naar de IT-reserve o.a. t.b.v. gegevensbeveiliging. Een deels verplichte (m.b.t. de voorziening) en logische (m.b.t. de versterking gegevensbeveiliging) keuze.

De accountantscontrole heeft op 1 mei nog niet plaatsgevonden.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

In de Begroting 2023 wordt aangegeven dat er meer ontwikkelingen zijn met financiële impact op de begroting, waardoor de gemeentelijke bijdrage 2023 stijgt met een bedrag van afgerond € 2,6 miljoen in totaal (voor Hengelo: € 328.000). De stijging is als volgt toegelicht:

1. Stijging lonen en prijzen: € 1,35 miljoen, conform afspraken met gemeenten.
2. Loes in Twente: de projectfinanciering wordt gewijzigd in een gemeentelijke bijdrage (€ 144.000). Wij namen al deel op projectbasis en hebben de middelen al in onze meerjarenbegroting opgenomen. Het gaat daarmee niet om een uitzetting van middelen.
3. Er wordt structureel € 92.000 extra budget opgenomen in de begroting om een nieuwe wettelijke taak uit te voeren voor prenataal onderzoek. Hiervoor zijn eerder al middelen ontvangen in het gemeentefonds.
4. Het Meldpunt Zorgwekkend gedrag (€ 273.000) en de Jeugdbeschermingstafels (€ 498.000) worden nu structureel in de begroting opgenomen, in plaats van incidenteel gefinancierd. Beide zijn substantiële bedragen. Beide zijn conform eerdere afspraken/besluiten en zult u terugvinden bij de Zomerbrief 2022-2026 in ons financieel meerjarenperspectief.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

5. Voor doelmatig en rechtmatig inkopen en het veilig en zorgvuldig verwerken van persoonsgegevens zijn middelen opgenomen (€ 288.000). Dit is conform eerdere afspraken/besluiten.

Conclusie: de verhogingen betreffen verschuiving van incidenteel naar structureel en leiden daarmee niet concreet tot een uitzetting van middelen of zijn op andere wijze gedekt in onze begroting. Uitzondering daarop zijn de uitgaven voor bescherming van persoonsgegevens. Wij zien het als onze plicht om persoonsgegevens van onze inwoners goed te beschermen en zien deze uitzetting daarom als een autonome ontwikkeling.

Addendum OZJT

De laatste inzichten m.b.t. het meerjarenperspectief OZJT waren bij het opstellen van de begroting nog niet door het DB behandeld. Er is besloten om een addendum toe te voegen aan de stukken, omdat het om een forse uitbreiding van middelen gaat. Wij geven een uitgebreide toelichting.

De Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT) is een onderdeel van SamenTwente, waarin de 14 Twentse gemeenten samenwerken op o.a. inkoop en contractmanagement, om ervoor te zorgen dat onze inwoners de juiste zorg en jeugdhulp beschikbaar hebben. Voor bepaalde jeugdhulp zijn wij verplicht regionaal samen te werken, conform de door uw gemeenteraad vastgestelde Regiovisie Jeugdhulp Twente. OZJT is een organisatie voor en door gemeenten.

Bij de oprichting is bewust gekozen voor een kleine, wendbare organisatie. Het takenpakket van OZJT heeft zich echter uitgebreid en ontwikkeld en is ten opzichte van 2015 verviervoudigd. De organisatie is niet meegegroeid, maar maakt gebruik van inzet vanuit gemeenten. Per onderwerp of project stellen zij een groter team samen met collega-professionals vanuit de gemeenten, zo nodig aangevuld met externe expertise. Dit is een zeer goede werkwijze om betrokkenheid en eigenaarschap bij de gemeenten te vergroten, maar is kwetsbaar wanneer gemeenten onvoldoende capaciteit kunnen leveren, waarmee tijdige oplevering in gevaar komt. Dat laatste is al jaren gaande, met als gevolg dure inhuur of opschuiven van opdrachten. De (netwerk)organisatie OZJT loopt dan ook tegen grenzen aan en er is dringend behoefte aan middelen die passen bij een ongestoorde bedrijfsvoering. De formatie is ontoereikend voor het uitvoeren van de kerntaken zoals beschreven in de Regiovisie Jeugdhulp Twente. Het momentum en de urgentie komen nu bijeen om keuzen te maken rond een meerjarenperspectief OZJT. Over de kerntaken en opdrachten van OZJT in de toekomst en de reële financiële effecten daarvan vanaf 2023. Met uitbreiding op contractmanagement, inkoop, financieel en juridisch adviseur, beleid en data-analyse, waarbij het huidige aantal fte's bijna wordt verdubbeld (althans structureel; incidenteel werden die fte's soms al jaren ingevuld door externe inhuur). Ook wordt een werkbudget gecreëerd om jaarlijkse onverwachte projecten (bv. door het Rijk opgelegd) te kunnen uitvoeren.

Wat vinden we van deze ontwikkeling

Wij herkennen de genoemde problemen en zien grote noodzaak voor het oplossen ervan. De in het meerjarenperspectief voorgestelde aanpassingen zijn essentieel om de kwaliteit van de uitvoering van de taken te borgen en in te kunnen spelen op veranderingen in het jeugdhulplandschap. Wij vinden de kostenstijging voor OZJT legitiem, ondanks het uitgangspunt van kostenneutraliteit bij de vorming van de nieuwe gemeenschappelijke regeling in 2021, omdat het takenpakket van OZJT de afgelopen jaren verviervoudigd is. Het meerjarenperspectief is namelijk feitelijk (grotendeels) het structureel maken van incidentele kosten van de afgelopen jaren.

Waarom niet eerder ingegrepen

De genoemde knelpunten zijn al in 2020 door OZJT in de bestuurscommissie OZJT aangekaart, maar voor besluitvorming door gemeenten was de tijd toen nog niet rijp. Met het vaststellen van de Regiovisie Jeugdhulp door alle Twentse gemeenten is er nu breed draagvlak om de meerjarige financiële consequenties ervan op te nemen en te betrekken bij de afweging van de begroting 2023 van SamenTwente. Gemeenten worden hierdoor in de gelegenheid gesteld lokaal tegelijkertijd met de behandeling van de begroting 2023 van SamenTwente ook een integrale afweging te kunnen maken over het meerjarenperspectief van OZJT. Omdat de primaire begroting 2023 van SamenTwente reeds in een afrondend stadium is, heeft het dagelijks bestuur van SamenTwente op 9 maart 2022 ingestemd met het inzetten van een zogenaamde addendum procedure om de financiële effecten met een addendum op de begroting 2023 aan de Twentse gemeenteraden aan te bieden.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Het voordeel van deze procedure is dat uw gemeenteraad zich in één zienswijzeprocedure zal kunnen uitspreken zowel over de reguliere begroting 2023 van SamenTwente als over de financiële effecten van het meerjarenperspectief van OZJT.

Financiële aspecten 2023-2026

Zowel vanuit de begroting 2023 als het perspectief van het addendum zijn er forse begrotingsuitzettingen, die echter voor een groot deel al op incidentele basis door ons werden betaald. De herijking die SamenTwente nu doorvoert is nodig om begroting en praktijk weer met elkaar af te stemmen.

De begroting zet op basis van het meerjarenperspectief OZJT structureel uit met € 1.191.526 ten opzichte van de primaire programmabegroting 2023. De lasten nemen toe met € 2.433.364, waarvan € 1.794.547 via gemeentelijke bijdrage en € 638.817 via overige baten. Hiermee maakt OZJT structureel wat wij eigenlijk al jaren incidenteel financieren. Dit betekent dat wij de jaarlijkse onvoorzien kosten flink reduceren en in lijn brengen met de structurele taken. Voor de nut en noodzaak en voor een nadere specificatie van de kosten verwijzen wij u naar het bijgevoegde meerjarenperspectief OZJT.

Vanuit het meerjarenperspectief zal de omvang van de projectenfinanciering voor de onderdelen ambulante jeugdzorg en Wmo in het Twents Ondersteuningsmodel onder de vlag van Samen14 incidenteel voor 2023 en 2024 met € 123.939 per jaar toenemen. Hiervoor loopt de besluitvorming via de Twentse colleges.

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

Het meerjarenperspectief OZJT betekent voor Hengelo een uitzetting van de begroting 2023 van € 317.000, waarvan € 181.000 loon- en prijscompensatie betreft. De overige € 143.000 betreft beleidskeuzes, die gemaakt zijn.

Daarnaast leidt het addendum tot een hogere bijdrage van € 153.000 structureel en nog eens € 19.000 incidenteel voor 2023 en 2024 voor niet-kerntaken die wij vanaf 2025 wellicht zelf willen uitvoeren. Dit is minder dan wij de afgelopen jaren aan extra projectfinanciering aan OZJT hebben betaald (€ 230.000,- in 2021 en € 190.000 tot nu toe voor 2022). Deze uitzetting zal worden meegenomen in het financieel perspectief van de Zomerbrief 2023-2026.

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca) Hengelo	Opmerking
Meldpunt zorgwekkend gedrag	Ja	€ 273.000	€ 35.000	Omzetting projectbasis naar structureel
Jeugdbeschermingstafels	Ja	€ 498.000	€ 64.000	Omzetting projectbasis naar structureel
Rechtmatig inkopen en veiligheid persoonsgegevens	Ja	€ 288.000	€ 37.000	Eerder besloten, risico's te groot om te negeren.
Kerntaken OZJT	Ja	€ 852.000	€ 110.000	Omzetting projectbasis naar structureel
Projecttaken OZJT	Ja	€ 340.000	€ 43.000	Omzetting projectbasis naar structureel

Advies zienswijze

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen, omdat de begrote uitgaven belangrijk zijn voor onze inwoners. Bovendien brengen we de begroting in overeenstemming met uitgaven die eerder op projectbasis werden doorberekend.

Recreatieschap Twente

Inleiding

In de afgelopen jaren is hard gewerkt aan de transitie van Regio Twente onder de noemer 'Twente Vooruit', versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud. In het kader van deze transitie is op 27 januari 2021 in het algemeen bestuur van Regio Twente besloten voor het onderdeel Recreatieve Voorzieningen een aparte rechtspersoon op te richten, de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Recreatieschap Twente. Met toestemming van de gemeenteraden hebben alle colleges van burgemeester en wethouders van Twente de Regeling Recreatieschap Twente vastgesteld, die op 1 januari 2022 in werking is getreden. Deze taken van het recreatieschap Twente zijn:

- Exploitatie en beheer van de recreatieparken Hulsbeek (Oldenzaal), Rutbeek (Enschede) en Lageveld (Wierden).
- Onderhoud van 380 km recreatieve Twentse fietspaden.
- Ontwikkeling, beheer en onderhoud van ruim 10.000 km aan routes voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's door Routenetwerken Twente.
- Toeristische promotie en Marketing, waaronder de subsidieverstrekking aan Twente Marketing.

Het Recreatieschap draagt bij aan recreatiemogelijkheden waarvan zowel de inwoner van Twente als de toerist kan genieten, beleven en bewegen. De parken, fietspaden en routes leveren daarnaast direct en indirect een belangrijke maatschappelijke bijdrage aan de leefbaarheid, gezondheid, natuurbeleving en vrijetijdsbesteding van de Twentse inwoners.

Jaarstukken 2021

Het startjaar voor het Recreatieschap Twente (RST) is 2022. Een zelfstandige jaarrekening 2021 kan er dus niet zijn. De verantwoording voor 2021 vindt plaats binnen de jaarrekening van SamenTwente 2021, de organisatie waar de recreatietaken in 2021 nog waren ondergebracht. Het bestuur van RST heeft kennisgenomen van de verantwoording, maar is niet verantwoordelijk. Met die kanttekening zullen we hierna toch een toelichting geven.

Doelen en realisatie

De doelstellingen komen overeen met de doelstellingen uit het gemeentelijk beleid (o.a. Visie Vrijetijdseconomie 2012, Visie Hengeloos Buiten 2020).

De doelstellingen zijn:

- Het stimuleren van het gebruik van de recreatieparken en de toeristische routenetwerken, te weten het wandel- fiets- en paardrijnetwerk en de MTB-routes.
- Het verbeteren van het financiële rendement van de recreatieparken.

Impact COVID-19, resultaat en bestemming

Het jaar 2021 is fors beïnvloed door de coronapandemie en de stikstof problematiek.

De ambitie om het financieel rendement te verbeteren is helaas niet gelukt. Vanwege de Coronapandemie waren er weliswaar meer parkeerinkomsten, maar bleven de inkomsten uit evenementen ver achter bij de raming. Daarnaast is er vanwege de stikstofdiscussie nog geen doorbraak bij het realiseren van een bungalowterrein in het Rutbeek.

Het jaarrekeningresultaat van - € 105.000 is als programmaonderdeel in de jaarrekening van SamenTwente opgenomen en wordt hier verder niet toegelicht.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

De begroting is beleidsarm gepresenteerd. De toegestane loon- en prijscompensatie is toegepast op de kosten en op de subsidie aan Marketing Oost.

Er wordt gedacht over een aantal hierna te noemen ontwikkelingen, die nog niet in de ontwerpbegroting van 2023 van het Recreatieschap Twente zijn opgenomen. De komende periode worden de financiële gevolgen van deze ontwikkelingen in beeld gebracht door het Recreatieschap Twente. Dit

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

kan leiden tot afweging voor nieuw beleid met een kostenuitzetting. Voorstellen voor eventuele begrotingswijzigingen zullen ingediend worden voor de gemeentelijke kadernota 2024.

Deze ontwikkelingen zijn weliswaar nog geen onderdeel van de begroting, maar u kunt hier wel in een vroegtijdig stadium op reageren. Het heeft dan niet de vorm van een zienswijze, maar de informatie stelt u wel in staat om op voorhand beleid te beïnvloeden. Uw opmerkingen hierover worden meegenomen in de reactie aan het bestuur. Deze ontwikkelingen zijn:

1. Er wordt op dit moment gewerkt aan een visie voor de Routenetwerken Twente en een visie voor de recreatieparken;
2. Tijdens de periode van Covid-19 heeft de laagdrempeligheid van de recreatieparken haar waarde bewezen. We zullen binnen ons bestuur de discussie voeren of er daarom meer in deze recreatieparken moeten worden geïnvesteerd;
3. Er is een MTB-protocol vastgesteld voor de beheer en ontwikkeling van MTB-routes. Het werken volgens dit protocol zal leiden tot meer kosten;
4. Er volgt een discussie over het kwaliteitsniveau voor de instandhouding en ontwikkeling van de Routenetwerken, wat mogelijk op termijn ook leidt tot meer investeringen.

Financiële aspecten 2023-2026

Voor de komende jaren wordt een neutraal exploitatiesaldo voorzien (exclusief toevoegingen c.q. onttrekkingen uit reserves). Het begrotingstotaal voor 2023 is vastgesteld op € 4,2 miljoen waarvan de gemeentelijke bedrage € 2,98 miljoen bedraagt. Hiervan is € 2,33 miljoen bestemd voor recreatieve voorzieningen en € 0,65 miljoen voor vrije tijdseconomie.

In de jaren 2024 t/m 2026 wordt er een begrotingstotaal verwacht ca € 4,3 miljoen. Bij de opstelling van de meerjarenraming 2024-2026 zijn de looncompensatie, prijscompensatie en aantal inwoners als uitgangspunten gehanteerd.

Bedrijfsvoeringrisico's

De risico's zijn leiden tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 78.000. Dit is nagenoeg gelijk aan de beschikbare weerstandscapaciteit van € 75.000. Daarmee zijn de risico's afgedekt. Als men goed blijft begroten en de risico's goed benoemt blijft RST e. Een solvabiliteitsratio van 17% is weliswaar lager dan de ondergrens volgens de signaleringswaarden (20%), maar vooralsnog voldoende om negatieve ontwikkelingen op te vangen.

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

De stijging van 2023 t.o.v. 2022 is 4%. We hadden dit een procent lager verwacht en blijven de kostenontwikkeling bij RST goed volgen. De verwachting is dat door de hierboven geschetste ontwikkelingen vanaf 2024 mogelijk sprake is van een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Hiervoor zullen de komende tijd beleidsvoorstellen en evt. een begrotingswijziging worden voorbereid, waarna u de mogelijkheid van zienswijze nog hebt.

Advies zienswijze

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. U kunt opmerkingen meegeven over de beleidsvoorstellen, die hiervoor zijn genoemd.

Veiligheidsregio Twente

De Veiligheidsregio Twente (VRT) is voor Hengelo de verplichte regionale samenwerkings- organisatie op het gebied van de brandweer, incidentenbestrijding en crisisbeheersing.

Jaarstukken 2021

Het meest kenmerkende van het jaar 2021 was net als het jaar ervoor de COVID-19 crisis. De Veiligheidsregio Twente had een belangrijke coördinerende rol in de uitvoering van landelijke maatregelen door gemeenten. Hoofdzakelijk betrof dit de coördinatie van gezamenlijke handhaving en ook de risico- en crisiscommunicatie hierover met gezamenlijke berichtgeving. De Veiligheidsregio heeft hierdoor minder inzet kunnen plegen op de doelstelling omtrent opleiden, trainen en oefenen. Zo heeft er in Hengelo geen grote systeem oefening plaatsgevonden. Wel vonden er op regionaal niveau meerdere mono en multidisciplinaire trainingen en oefeningen plaats door mede de digitale mogelijkheden.

In 2021 kwam Brandweer Twente 3.922 keer (2020: 4.113) in actie om brand te bestrijden (1.323 keer) en hulp te verlenen (2.599 keer). Naast de doorlopende COVID-19 crisis heeft de Veiligheidsregio ook nog met andere crises te maken gehad. Er is vijf keer opgeschaald in de regio waarvan drie keer voor Hengelo: bij een zeer grote brand, een vrijgekomen giftige stof en een ontruiming van een basisschool na een dreigement. Daarnaast is de crisisorganisatie ook ingezet bij de (crisis)noodopvang vluchtelingen.

2021 was het eerste jaar van het beleidsplan "Stabiele factor in tijden van verandering" over de periode 2021-2024. In verbinding met de doelstellingen, onder andere het waarborgen van de continuïteit en stabiliteit, is in 2021 ook aandacht besteedt aan actuele thema's. Bijvoorbeeld op de Twente Safety Campus met o.a. de voorbereidingen op een Battery Test Center, paraatheid en brandweervrijwilligers, voldoen aan Europese wet- en regelgeving t.a.v. brandweervrijwilligheid, informatieveiligheid, de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's en voorbereidingen op de Omgevingswet.

Resultaat en resultaatbestemming

Er is afgesloten met een positief resultaat van € 1,3 miljoen. Dit voordeel zit vooral in het onderdeel brandweer en is met name ten gevolge van incidentele Covid19-maatregelen: vermindering oefeningen, minder inzet van en bijdragen aan vrijwilligers en lagere personele lasten. Daarnaast bestaan er voordelen op het gebied van materieel: verkoop met boekwinst en uitgestelde kapitaal-lasten omdat tankautospuiten niet tijdig kunnen worden geleverd.

Het resultaat vóór reservemutaties is bijna nihil. De genoemde voordelen worden namelijk geheel gecompenseerd door hoge lasten voor functioneel leeftijdsontslag personeel (FLO). Conform de bedoeling van de bestemmingsreserves is € 112.000 gestort in de Reserve Twente Safety Campus, € 362.000 in de Reserve Veiligheidshuis Twente en is € 1.776.000 gebruikt als dekking voor lasten FLO, waarna alsnog een voordeel resteert onder de streep.

Er wordt voorgesteld om ca € 86.000 toe te voegen aan reserves, omdat het hier om geoormerkte ontvangen baten gaat. De overige € 1.214.000 wordt terugbetaald aan gemeenten. In 2021 is afgesproken, dat FLO-gemeenten (ook Hengelo) de teruggave krijgen gestort in de FLO-reserve die VRT voor hen aanhoudt. Met deze resultaatbestemming kunnen we ook in 2021 instemmen.

Overige opmerkingen:

- De jaarstukken bevatten veel duiding en goede verklaringen. Goede visualisatie in grafieken, daardoor goed leesbaar en begrijpelijk.
- De accountant heeft de controle nog niet afgerond met een verklaring.
- Onderdelen van de in de jaarrekening geschetste activiteiten behoren niet tot de wettelijke taak, maar staan indirect wel ten dienste ervan. Te denken valt aan onderdelen van Twente Safety Campus, de Regionale toezichtsruimte, Veiligheidsstrategie Oost Nederland of Kenniscentrum Mensenhandel. De scheidslijn is ook lastig te maken. Daarom wordt de financiering

van deze onderdelen afzonderlijk in beeld gebracht. U kunt als gemeenteraad opmerkingen plaatsen als u deze bijdragen aan bijv het Veiligheidshuis en het platform IVZ niet acceptabel vindt.

- Er is een post "Nog niet gerealiseerde bezuinigingstaakstelling ad € 83.000" (recap blz 8) opgenomen. Deze taakstelling is het laatste restant van de bezuinigingsopdracht 2016-2019. Er was verondersteld, dat de reductie van voertuigen ook personele en overige voordelen zou opleveren. Dit blijkt niet het geval te zijn. De taakstelling wordt dit jaar definitief ingevuld

Bedrijfsrisico's

VRT is gevoelig voor prijsstijgingen (blusmiddelen, nieuwe en renovatie kazernes) en is extra gevoelig voor verliezen i.v.m. de Twente Safety Campus. Ook verzuim en informatieveiligheid "scoren oranje" in de risico analyse. VRT becijfert de benodigde weerstandscapaciteit/risico's op ruim € 1 miljoen. Ze heeft daarvoor bijna € 1 miljoen in de reserves beschikbaar. Weerstandratio 92% (norm 70%, dus voldoende). De overige 8% hoeft door gemeenten niet in de eigen risico's betrokken te worden, omdat dit verwaarloosbaar laag is. De genoemde risico's lijken de kern van de activiteiten niet te raken. Wij verwachten hier veel grotere risico's als gevolg van brandweerlieden in gevaarlijke omstandigheden. Deze zijn niet genoemd, omdat de financiële risico's zijn verzekerd en daarmee niet terug kunnen grijpen op de gemeentelijke risico's.

De solvabiliteit is extreem laag, omdat gemeenten meer vermogen niet toelaten. Deze neemt nog af doordat tot en met 2024 meer uit de FLO-reserve wordt onttrokken dan toegevoegd.

De structurele exploitatieruimte is becijferd op 0%; er is geen enkele ruimte voor stijging van structurele lasten zonder de gemeentelijke bijdrage te verhogen.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

Centraal thema in het beleidsplan "Stabiele factor in tijden van verandering" over de periode 2021-2024 is behoud van wat we nu hebben in een samenleving waarin veel verandert. Belangrijke doelen zijn:

- Behouden van voldoende gemotiveerd en gekwalificeerd personeel,
- 24/7 paraat staan voor onze inwoners en ondernemers in Hengelo en Twente,
- Adequaaf kunnen reageren op noodsituaties en op ontwikkelingen in de maatschappij zoals klimaatverandering en cyberveiligheid,
- Reageren en anticiperen op de impact van COVID-19 op de samenleving,
- Reageren op potentiële bedreigingen en kansen benutten met betrekking tot technologische veranderingen,
- Stimuleren en faciliteren van samenwerking met aangrenzende veiligheidsregio's, Duitsland en andere partners.

Daarnaast zijn er een aantal bijzondere ontwikkelingen:

- Er ligt een landelijke opdracht tot het samenvoegen van de 25 regionale meldkamers naar 10 landelijke meldkamers. Voor VRT houdt dit in dat er geen eigen meldkamer meer is en in het voorjaar van 2023 wordt overgaan naar een nieuwe meldkamer "Oost Nederland" in Apeldoorn. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering: de zorg voor personeel, dat over gaat naar Apeldoorn en de inbedding en borging van de nieuwe werkwijze in de regionale processen.
- Goed werkgeverschap en risicomanagement bij ongevallen vereisen professionalisering en centralisering. Twee voornemens zijn in onderzoek en moeten hieraan tegemoetkomen:
  - Het oprichten van een Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's, waar de expertise gebundeld wordt en
  - De oprichting van een gemeenschappelijk Waarborgfonds voor financiering van niet verzekerbare aanspraken na ongevallen. Een afzonderlijke haalbaarheidsstudie hiervoor wordt in de loop van dit jaar gemaakt. De uitkomsten daarvan vormen de basis voor verdere besluitvorming hieromtrent.
- Het FLO-overgangsrecht is aangepast. In 2021 is gemeld dat dit gevolgen heeft voor gemeenten die mensen met bezwarende functies hebben overgedragen aan de VRT. Hengelo behoort daartoe. Er moet versneld meer vermogen in de reserve FLO worden opgebouwd om de uitke-

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

ring aan gerechtigden te kunnen borgen. Na 2024 nemen de lasten af. Gevolg is dat ons aandeel in de voordelige resultaten van de VRT niet wordt terugbetaald, maar wordt toegevoegd aan de reserve FLO. Daarmee profiteren we per saldo wel mee, omdat we de hogere lasten niet hoeven na te betalen.

In het bijzonder zijn er in 2023 twee belangrijke beleidsintensiveringen die de aandacht vragen: informatieveiligheid en de nieuwe omgevingswet.

Informatieveiligheid

De aandacht voor informatieveiligheid is de laatste jaren sterk toegenomen. Recente berichtgeving over cyberaanvallen binnen en buiten de regio laat zien dat het belangrijk is om de I-beveiligingsbasis goed op orde te krijgen. Het algemene beeld bij Veiligheidsregio Twente is dat de technische basis staat, maar het systematisch beheersen van de I-beveiligingsrisico's (en de privacy risico's) nog niet.

Omgevingswet

Met de invoering van de Omgevingswet wordt het wettelijke kader voor de inrichting van de fysieke leefomgeving vereenvoudigd. De impact van de wetwijziging is groot, ook voor diverse verbonden partijen, zoals de Veiligheidsregio Twente. Veiligheidsregio's krijgen een rol bij complexe aanvragen. Daarnaast leiden aangescherpte technische eisen voor ondersteunende software tot een structurele verhoging van licentiekosten.

Over de wijze waarop de gevolgen van de Omgevingswet worden bekostigd, moeten nog afspraken worden gemaakt door het Rijk en de VNG. De insteek nu is om de financiële consequenties van de Omgevingswet voorlopig te dekken uit de het oplopende rentevoordeel (van ca € 0,25 miljoen). Zodra de landelijke afspraken over de gevolgen van de nieuwe wetgeving zijn gemaakt (Rijk / VNG) en verwerkt in het Gemeentefonds, kan deze voorlopige dekkingswijze worden omgezet in een structurele oplossing.

Financiële aspecten 2023-2026

De verhogingen die doorwerken in de gemeentelijke lasten zijn voor een deel autonoom en voor een deel beleidsintensivering. De loon- en prijscompensatie en een correctie van kapitaallasten bieden geen keuzemogelijkheid. De meerkosten van informatieveiligheid en de gevolgen van de omgevingswet zijn wijzigingen waarin wel een keuze gemaakt moet worden.

Informatieveiligheid vergt structureel capaciteit (2 fte, security officer en functionaris gegevensbescherming) en ICT-middelen die momenteel niet voorhanden zijn. De meerkosten van informatiebeveiliging zijn berekend op € 250.000.

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

Hengelo gaat € 6.704.000 betalen. Dat is 3% meer dan in 2022. Dit is het gevolg van de afgesproken loon- en prijsontwikkeling en de correctie op kapitaallasten. De laatste correctie is niet verwacht, maar ook niet te negeren. Daarom zijn deze elementen in de bijdrageverhoging acceptabel. Ons aandeel van de meerkosten van informatieveiligheid van € 250.000 zit hier nog niet in. Inclusief dit beleidsvoornemen wordt de bijdrage € 6.737.000, dus ca. € 33.000 meer. Daarmee valt het bedrag hoger uit dan het in de conceptbegroting van Hengelo opgenomen bedrag van € 6.676.000. Dit is afgerond € 28.000 meer zonder nieuw beleid en € 61.000 inclusief nieuw beleid. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de kapitaallasten als gevolg van indexering van de (vervangings)investeringsruimte. Zie bijlage 1 van de begroting.

Bij instemming van de programmabegroting door het algemeen bestuur van de VRT zal dit verschil worden meegenomen in de Zomerbrief 2022-2026. De meerkosten van de implementatie van de omgevingswet worden in deze begroting intern opgevangen. Als er duidelijkheid komt over de echte financiële impact wordt dit structureel ingebed.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca) Hengelo	Opmerking
Verhogen informatieveiligheid	Ja	€ 250.000	€ 33.000	Risico te groot om te negeren
Gevolgen omgevingswet	Ja	€ 250.000	€ -	Wordt intern gefinancierd uit rentevoordelen

Advies zienswijze

Door het apart aanbieden van de bijdrage zonder en mét verbetering van informatieveiligheid heeft u de keuze om dit beleidsvoornemen met een zienswijze af te wijzen. In het inleidende deel gaven we al aan dat we dit ambtelijk niet te adviseren, omdat informatieveiligheid geen echt vrije keuze is, maar een maatregel om risico's tegen te gaan en financiële – en imagoschade te voorkomen.

Sociaal Werkleerbedrijf midden Twente

Sociaal Werkleerbedrijf midden Twente (SWB groep) is een leerwerkbedrijf, waar mensen versterkt worden om een positie op de arbeidsmarkt te kunnen verwerven. Ze helpt mensen zich te ontwikkelen en voor wie dit een stap te ver is biedt SWB beschut werk aan. Vanaf 2017 is onder de naam Gildebor het beheer van de openbare ruimte als tweede hoofdactiviteit overgenomen van de gemeenten Hengelo en Hof van Twente.

Jaarstukken 2021

In de inleiding geeft de voorzitter van het AB aan dat SWB kwetsbaar is geweest in het management. Van de 3 directeuren vertrok er 1, werd er 1 langdurig ziek en kwam er teveel op het bord van de overblijvende directeur. Corona had behoorlijk impact en de arbeidsmarkt was grillig. Samen met meer dan verwachte loon- en prijsstijgingen een bewogen jaar. Het verwondert dan niet, dat wederom “de basis op orde brengen” niet “afgerond” is.

2021 heeft de GR SWB Midden Twente haar beleid gebaseerd op de Strategienota 2018– 2022 en invulling gegeven aan de hierin beschreven drie kerntaken, te weten arbeidsontwikkeling, beschut en beheer openbare ruimte. Binnen de GR zijn de gemeenten regievoerder en neemt SWB de uitvoering ter hand. Deze doelstelling sluit aan bij de doelstelling van de gemeente.

Participatie

De arbeidsmarkt heeft zich in 2021 geheel anders ontwikkeld dan was voorspeld: er werd uitgegaan van een hoge werkloosheid en minder uitstroom, terwijl het tegenovergestelde de werkelijkheid is geworden. SWB heeft ook last gehad van deze ontwikkeling. Het aantal aanmeldingen van mensen om een traject te volgen om uiteindelijk door te geleiden naar een reguliere baan was minder. Daarbij werd tevens geconstateerd dat de aangemelde cliënten gemiddeld een nog grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben, dat zij meer tijd en aandacht nodig hebben en vaak neigen naar activering in plaats van arbeidsfit maken. Desondanks heeft 58% van de afgesloten trajecten als resultaat ‘doelstelling behaald’. Het doel van de opdracht is gerealiseerd en/of de cliënten zijn arbeidsfit geworden of bemiddeld naar betaald werk. Hiermee is de doelstelling van 50% behaald. Ook de instroom in nieuw beschut was in 2021 minder, omdat werkgevers naarstig op zoek zijn naar medewerkers. Een mooie ontwikkeling voor deze doelgroep, maar dit maakt dat SWB Groep zich breder dient te oriënteren op het arbeidspotentieel.

Gildebor en beheer openbare ruimte

Voor wat betreft de toekomstverwachting geeft SWB onder meer het volgende aan:

“Daarnaast zien we de loonkosten en de kosten van derden behoorlijk stijgen. Voor de activiteiten van Gildebor betekent dit dat we verder moeten optimaliseren en moeten bekijken wat we (nog) wel of niet doen.” We merken op, dat de opdracht van de deelnemende gemeente leidend zou moeten zijn, niet de kosten van uitvoering.

We lezen in de jaarstukken al een winstwaarschuwing voor komende jaren. “De boekjaren 2022, 2023 en 2024 zullen naar verwachting financieel een negatief resultaat opleveren” en worden omgeven met onzekerheid. “Vanaf 2025, en hopelijk eerder, verwachten wij weer richting een structureel positief resultaat te gaan.” Deze opmerking verwachten we in de begroting, waar we hierop reageren, en niet in de jaarstukken.

Financiële resultaten

Financieel gezien heeft SWB het jaar alsnog goed kunnen afsluiten. Bij de oorspronkelijke begroting 2021 ging men nog uit van een negatief bedrijfsresultaat (voor algemene dekkingsmiddelen en reservemutaties) van € 892.000, gedurende het jaar bijgesteld naar € 582.000 negatief en eindigend op € 150.000 negatief. Een verbetering van ruim € 1 miljoen, die voor rekening komt van de rijksbijdrage, die wederom meevalt. Het tegenvallende productieresultaat van SWB en Gildebor samen wordt gecompenseerd door de niet begrote ontvangen Coronacompensatie 2021 van € 432.000. Uiteindelijk sluit SWB het jaar na algemene dekkingsmiddelen en reservemutaties af met een resultaat na van € 591.000 positief. Het verdere voordeel van € 741.000 (na productieresul-

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

taat) bestaat voornamelijk uit incidentele baten van € 254.000 en de onttrekking van € 500.000 aan de reserve Coronagelden. Laatste bedrag is in 2020 ontvangen, is niet nodig voor de bestrijding van Coronakosten en wordt aan gemeenten uitgekeerd.

De bedrijfsvoering is echter minder rendabel gebleken; zonder coronacompensatie heeft SWB een negatief bedrijfsresultaat van ruim € 600.000. Voor de komende jaren ligt er daarom wel een opgave. SWB zal nieuwe doelgroepen moeten aanboren, haar netwerk moeten verbreiden en de kosten moeten beperken om financieel gezond te blijven. De continuïteit is echter niet in gevaar, omdat de vermogenspositie van SWB Midden Twente nog voldoende is om deze verliezen op te kunnen vangen.

De accountant heeft zijn controle afgerond. Er gaat een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid komen, met enkele aanbestedingsfoutjes onder de tolerantiegrens.

Bedrijfsvoeringsrisico's

Het algemeen bestuur heeft als noodzakelijk weerstandsvermogen een bandbreedte van 40 (minimaal) tot 70% (maximaal) van de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. De weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse. De meest recente risicoanalyse (Q4-2021) heeft een benodigde weerstandscapaciteit opgeleverd van € 3,95 miljoen. Dit resulteert in een weerstandsvermogen tussen de € 1,6 en € 2,8 miljoen. Met een algemene reserve van € 4.280 Hierna wordt bij de toelichting op de begroting dit benodigd vermogen afgezet tegen de verwachte vermogensontwikkeling in de meerjarenbegroting.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Inleidend

SWB is de enige GR, die de zorgen voor de toekomst (inflatie en lonen) niet in een extra bijdrage voor de deelnemers vertaalt. Dat zien we in de begroting 2023 welke met een negatief saldo van € 575.000 sluit. Maar ook in het bijgestelde ondernemingsplan 2022, waar het verlies oploopt tot bijna € 1,5 miljoen. Dat zou betekenen, dat SWB in 2 jaren € 2 miljoen inteert op haar vermogen. Ze houdt een voor zichzelf streng regime aan door het zelf op te lossen. Dit, waar ander GR'en het tekort rechttrekken door een hogere bijdrage te vragen. In een jaar van extreme prijs- en loonstijgingen komt de SWB tekort, omdat de indexeringen altijd achter lopen bij de actuele loon- en prijsontwikkeling. Bovendien zijn andere cao's van toepassing, dan onze gemeentelijke cao. Tegenover deze zelf opgelegde (te respecteren) eis van zelfredzaamheid staan ook twee relativerende bevindingen:

1. De laatste jaren laten zien, dat de praktijk in euro's vaker meevalt, dan tegenvalt. Nu vooral door Corona, maar de indruk bestaat, dat SWB daarnaast ook behoudend, defensief begroot.
2. SWB kan bogen op een reservepositie, die – van oudsher zo gegroeid – ruimer is dan we op dit moment met andere GR'en afspreken. Het "interen" leidt niet direct tot problemen.

Voor het jaar 2023 zal geen aanspraak worden gemaakt op aanvullende financiering vanuit de deelnemende gemeenten. Hierna wordt belicht of de continuïteit geborgd blijft.

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

De belangrijkste basis voor de begroting 2023 is de op dit moment geldende Strategienota 2018-2022. Het is de bedoeling om in 2022 een nieuwe strategienota op te stellen voor de periode 2022-2026. Deze nieuwe strategienota is van invloed op de begroting 2023.

De uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 heeft impact op (de bestuurssamenstelling van) SWB Groep. Gemeenten kampen met grote tekorten op het sociaal domein. Wat de uiteindelijke impact op de budgetten van SWB Groep zal zijn is op dit moment niet te zeggen. Ook in het fysieke domein staan de budgetten onder druk, terwijl de prestatie en kwaliteit met medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt wel geleverd dient te worden.

SWB Groep hoopt in 2023 een deel van de doorontwikkeling te hebben doorgevoerd. Dit is nodig om tot een meer wendbare organisatie te komen. Een procesgerichte werkwijze zal moeten leiden tot een nog betere stroomlijning in uitvoering van de dienstverlening met de deelnemende ge-

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

meenten. In alle opdrachten staat arbeidsontwikkeling centraal: mensen begeleiden naar werk. En als dit niet lukt ondersteuning bieden of een beschermde omgeving. En binnen Gildebor laten zien hoe dit kan en dat dit mogelijk is. De samenwerking tussen de verschillende onderdelen bij SWB Groep wordt geïntensiveerd. Zo wordt samengewerkt aan arbeidsparticipatie en een kwalitatieve goede buitenruimte. Voor 2023 wordt gerekend met een gemiddelde van 506 fte, waarvan 122 fte werkzaam bij het onderdeel Gildebor.

Arbeidsontwikkeling

SWB stelt zich tot doel inzet te plegen op het verbeteren van haar re-integratieactiviteiten. Ontwikkelingen als gevolg van de veranderende doelgroep en arbeidsmarkt, onbenut arbeidspotentieel, ondersteund door een goede informatievoorziening m.b.v. Afas. We willen inzetten op de ontwikkelkant van medewerkers en cliënten en hen, maar ook werkgevers, ondersteunen, informeren en inspireren.

Hiertoe blijft in 2023 de uitstroom naar betaald werk op peil. Het doel blijft: 50% van de aangemelde cliënten ontwikkelen tot bemiddelingsrijpe kandidaten voor de arbeidsmarkt en de uitstroom minimaal gelijk te houden aan de uitstroom van 2022. Terwijl het aantal cliënten in de Participatiewet afneemt en de doelgroep die overblijft moeilijker te bemiddelen is gaat SWB zich, gezien het onbenut arbeidspotentieel, ervoor inzetten dat 10% meer cliënten deelnemen aan de arbeidsmarkt en 85% van de cliënten een dossier heeft, d.w.z. een trajectplan, voortgangs- en eindrapportage.

Beschut werk

SWB wil mensen met een Wsw-dienstverband en beschut werkers duurzaam aan het werk helpen en uitval voorkomen. In dat kader medewerkers ontwikkelen en zoeken naar werksoorten die bij hen passen. Daarbij speelt Gildebor een belangrijke rol.

De uitdaging van de komende jaren is dat het aantal Wsw'ers afneemt. Er vindt geen nieuwe instroom meer plaats. Binnen nu en 10 jaar gaat ruim 45% met pensioen. De omvang van de doelgroep Nieuw Beschut stijgt als gevolg van de taakstelling van de overheid. Voor 2023 gaat SWB uit van een instroom van gemiddeld 25 fte. De financiering van deze doelgroep is complex. SWB moet hierop anticiperen en nieuwe doelgroepen binnen de Participatiewet ontwikkelen naar werk of een beschutte werkplek bieden. Nieuw beschutters hebben echter minder competenties en vaardigheden dan de oud WSW'ers, waardoor werkomgeving en infrastructuur moeten worden aangepast. Hiertoe gaat SWB in 2023 4 nieuwe werkgevers/opdrachtgevers uit de regio binden aan SWB met werksoorten die aanvullend zijn voor de infrastructuur en passend voor de (nieuwe) medewerkers. De realisatie beschut werkplekken komt overeen met de taakstelling en het streven is dat de totale positie op de werkladder van de gehele populatie gelijk blijft aan 2022. We willen dan de afname van competenties bij de huidige Sw-populatie door leeftijd en belasting compenseren door nieuwe instroom en arbeidsontwikkeling.

Beheer openbare ruimte

Gildebor staat voor "kwalitatief beheer en onderhoud van de openbare ruimte, waarbij de werknemers in hun kracht worden gezet". Gildebor stelt zich tot doel de meetbare kwaliteit te leveren die gevraagd wordt, optimaliseren van de planning en duurzaamheid op alle onderdelen verder invoeren. Gildebor streeft in 2023 naar een servicenorm voor het juist en tijdig afhandelen van meldingen van 90%. Ook biedt Gildebor in 2023 voor 25 fte een arbeidsplek met een functie aan de onderkant van de arbeidsmarkt, zijnde loonschaal 1 en/of 2 van de cao SGO en zal samen met de deelnemende gemeenten verder invulling worden gegeven aan de verduurzaming van de werkzaamheden.

Gildebor ervaart spanning: kwaliteit leveren die inwoners verwachten, maar als ze de meerkosten die gepaard gaan met mensen ontwikkelen en begeleiden niet aan gemeenten kan doorberekenen, gaat dit ten koste van het productieresultaat.

Financiële aspecten 2023-2026

Aangezien de beschikbare P-budgetten binnen de gemeenten onder druk zullen blijven staan en een inschatting lastig is, houdt SWB voorzichtigheidshalve rekening met een iets lager budget dan in 2022. Het breder terrein inzetten qua arbeidsontwikkeling en daardoor meer de coalities opzoe-

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

ken met andere partijen is nog vrij onzeker en dus financieel nog niet vertaald. Om te kunnen sturen op de financiële aspecten, stelt SWB zich tot doel de financiering in 2023 verder inzichtelijk te maken.

Voor de werkzaamheden beheer openbare ruimte zijn DVO's afgesloten met de deelnemende gemeenten en opdrachtgevers. Deze DVO's worden jaarlijks geïndexeerd. Voor 2023 heeft SWB een indexatie van 2% aangehouden, zijnde alleen de prijscompensatie. Dit komt niet overeen met de werkelijke kostenstijgingen. De explosieve stijging van de inkooprijzen zorgen voor een behoorlijke uitdaging. SWB acht kostenstijgingen van een paar ton zeer reëel. Dit risico is voor € 600.000 opgenomen in de risicomatrix en maakt daarmee onderdeel uit van de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.

Voor de SWB-groep is het resultaat na bestemming € 575.000 negatief. Daarnaast meldt SWB een nu verwacht negatief resultaat van € 1.457.000 in 2022. Oorzaken o.a.: de cao's (+ € 500.000), brandstof- en energiekosten (+ € 150.000) en indexatie contracten uitbesteed aan derden (+ € 350.000). We zien echter ook een forse daling van de omzet t.o.v. de realisatie in 2021. Van ca € 1 miljoen in 2022 en ca € 0,4 miljoen in 2023. Deze wordt niet toegelicht, maar blijkt te zitten in in het wegvallen van het project Digitalisering gemeentearchief en andere afspraken bij Pakket-sortering (PostNL). Daarnaast zorgt de uitstroom van WSW-medewerkers met een relatief hoge verdien capaciteit bij vooral de individuele detachering en de afdeling Electro en kabelmontage voor een lagere omzet. In 2023 moet de instroom vanuit Nieuw Beschut en nieuwe afspraken met ondernemers de omzet weer op peil brengen. De verschillen in de begroting 2023 t.o.v. 2022 worden niet toegelicht. Een toelichting van afwijkingen zou een noodzakelijke verrijking van de begroting zijn.

Kan SWB de geprognosticeerde verliezen zelf opvangen?

SWB eindigt 2021 na de uitname van de aan gemeenten terug te betalen € 500.000 met een algemene (vrije) reserve van € 4.189.000. Volgens voorgestelde resultaatbestemming 2021 wordt daar in 2022 € 91.000 aan toegevoegd. Samen met de geraamde verliezen van 2022 t/m 2024 van samen € 2.413.000 wordt de algemene reserve eind 2024 € 1.867.000. Daarna worden positieve resultaten verwacht. De AR ligt eind 2024 nog net binnen de bandbreedte van 40-70% van de in geld uitgedrukte risico's van € 3.950.000. Daarmee moeten we concluderen, dat SWB de verliezen nog kan opvangen, maar de minimaal acceptabel bepaalde ondergrens benadert. Naast de eigen verantwoordelijkheid van de SWB over de afspraken en resultaten, zien wij het als gemeente ook als onze verantwoordelijkheid om mee te denken met SWB over een reële doorrekening van lonen en prijzen in de te factureren prestaties.

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

Wij betalen ongewijzigd jaarlijks € 252.000. Onze daadwerkelijke bijdrage is echter veel hoger door de overdracht van de van het rijk ontvangen budgetten SW en de op DVO-basis betaalde kosten voor onderhoud openbare ruimte.

Suggestie voor zienswijze begroting 2023 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. U zou SWB kunnen adviseren om verschillen in de baten en lasten tussen de huidige en vorige begroting van een betere toelichting te voorzien.

Regionaal Bedrijventerrein Twente

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT oftewel Bedrijventerrein XL) is een samenwerkingsverband waarin de gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo, Borne en de provincie Overijssel deelnemen. Het is een gemeenschappelijke regeling en behoort daarom in dit verband genoemd te worden. Omdat dit bedrijventerrein in feite een grondexploitatie is, wordt deze in de jaarlijkse actualisaties grondexploitaties meegenomen en toegelicht. Daarom volstaan we hier met informatie gericht op de raadsbevoegdheid om een zienswijze op de begroting in te dienen. U dient zich daarbij te realiseren, dat er tot nu toe geen structureel sluitende baten en lasten verwacht werden, maar dat een doel op lange termijn wordt gediend, nl. bedrijvigheid en werkgelegenheid in Twente. Inmiddels is de verwachting, dat er een positief resultaat behaald wordt op einddatum van de exploitatie.

Jaarstukken 2021

Doelen en realisatie

2021 is voor het XL Businesspark in vele opzichten een succesvol jaar geweest. Allereerst werd de nieuwbouw van een vijftal bedrijven in gebruik genomen. Het aantal vaste banen op het park is met 575 toegenomen tot ca 1.200.

Deze verbetering van resultaten vloeit voort uit:

- De uitgifte in 2021 vond sneller plaats dan verwacht tegen een hogere grondprijs
- Een grotere oppervlakte dan begroot is uitgegeven
- De looptijd van het project is verkort wat een positief effect geeft op de begroting van de plankosten en civieltechnische kosten

De jaarrekening is gecontroleerd door Eshuis Registeraccountants. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Impact COVID-19

De impact van deze maatregelen is bij een aantal bedrijven merkbaar. Door de sluiting van winkelpanden is dit m.n. het geval in de logistieke sector; de negatieve gevolgen daarvan worden echter (deels) gecompenseerd door de sterke toename van e-commerce verkopen. De maatregelen hebben geen negatief effect op de vraag naar bouwkvavels op het XL Businesspark.

Resultaat en resultaatbestemming

De geactualiseerde grondexploitatie sluit met een winst van € 7,7 miljoen (op eindwaarde per 31-12-2025). De winst die aan 2021 toegerekend is bedraagt € 2,3 miljoen. Daarvan wordt € 300.000 gereserveerd voor parkmanagement; € 2 miljoen wordt aan de deelnemers uitgekeerd. Op basis van bovenstaande ontwikkeling zal Hengelo op basis van zijn aandeel in de grondexploitatie (23%) € 460.000 uitgekeerd krijgen. Omdat in het verleden rekening was gehouden met een verlies op einddatum hadden de deelnemende gemeenten een verliesvoorziening genomen. Deze verliesvoorziening kan nu vrijvallen. Dit heeft een voordeel opgeleverd in de jaarrekening van Hengelo van € 1.071.923.

Gewijzigde begroting 2022, Begroting 2023 en Meerjarenbeeld 2024-2026

De geactualiseerde grondexploitatie wijzigt de begroting 2022 en vormt de begroting 2023. Beide jaren kunnen daarmee aanleiding geven tot een zienswijze.

Beleidsdoelen en ontwikkelingen

In 2022 wordt op basis van overeenkomsten 20 hectare grond uitgegeven en in 2023 nog 23,5 hectare. M.b.t de laatste 4 ha zijn gesprekken gestart met kandidaten. Er wordt gewerkt aan de nieuwe laad- en loskade, waardoor er wordt ingespeeld op het groeiende aantal containers dat wordt verwerkt op het Regionaal Bedrijvenpark Twente. Deze kade wordt in eigen beheer aangelegd en daarna wordt de exploitatie aan CTT overgedragen. De uitvoering van dit project is in het eerste kwartaal van 2022 gestart, na het onherroepelijk worden van de betreffende vergunningen.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

De vooruitzichten zijn positief. In 2022 en 2023 wordt naar schatting 44 hectare uitgegeven. De verwachting is dat de laatste uitgiftes plaatsvinden in 2024 en de gemeenschappelijk regeling in 2025 kan worden beëindigd (in 2016: einde 2036).

De directie van het RBT is gevraagd om de processtappen tot liquidatie van de GR verder uit te werken, in afstemming met de specialisten van de deelnemers van de GR.

De komende jaren wordt een positief exploitatieresultaat voorzien en is ruimte voor winstuitkeringen aan deelnemers.

Het investeringsbudget blijft gereserveerd binnen het RBT en kan wellicht worden ingezet voor verduurzaming. Er vindt eerst een onderzoek plaats over verschillende duurzaamheidsinitiatieven. Omdat aansluitingen op het netwerk vertragen onderzoekt Firan of er een hub geplaatst kan worden om energie op te slaan en energie onderling te verdelen.

Op dit moment worden nog geen wijzigingen doorgevoerd in de omvang van de projectorganisatie.

Risico's

RBT voert m.b.t. het risico dat de toekomstige resultaten afwijken van de verwachting een gevoeligheidsanalyse uit. Deze geeft aan dat het eindresultaat kan variëren van € 3,7 miljoen positief tot € 11,7 miljoen positief. RBT neemt geen (verplichte) kengetallen op, omdat de aard van een volledig met vreemd vermogen gefinancierde grondexploitatie niet vergeleken kan worden met een "normale GR". Inmiddels is het eigen vermogen gegroeid naar € 9 miljoen. Dat geeft een solvabiliteitspercentage van 7%, hoger dan in de jaren hiervoor. Ook een worst-case scenario leidt niet meer tot de verwachting dat gemeenten aangesproken gaan worden op verliezen.

Financiële effecten en gemeentelijke bijdrage

De komende jaren wordt een positief exploitatieresultaat voorzien. In de jaren 2022 t/m 2026 wordt een aan gemeenten uitkeerbare winst verwacht van resp. € 1,9 miljoen, € 2,6 miljoen, 2,3 miljoen, € 0,8 miljoen en 0,7 miljoen. In dit scenario zijn de afdrachten aan het fonds bovenwijkse voorzieningen al als lasten genomen. Tot nu toe betaalden de deelnemers hier jaarlijks voor. Ook de lasten van de afwaardering van parkmanagementvoorzieningen zijn in de exploitatie van RBT gedekt. Kortom: we gaan van bijdragen betalen en voorzieningen vormen voor toekomstige verliezen nu naar niet meer bijdragen en terugontvangen van positieve resultaten uit de exploitatie.

Advies zienswijze

Er heeft een kentering van verliesgevend complex naar winstgevend GR plaatsgevonden. Met alle signalen "op groen" zien wij op basis van onze analyse van de Begrotingen 2022 en 2023 geen aanleiding om u te adviseren een zienswijze in te dienen.

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBTwente) is een samenwerkingsorganisatie waaraan gemeenten op vrijwillige basis de uitvoering van de wettelijke taken lokale belastingen hebben opgedragen. Twentse gemeenten nemen deel in GBTwente (samen dragen we de risico's en genieten de voordelen). Twee Gelderse gemeenten maken gebruik van de expertise van GBTwente als Fiscale Uitvoeringsorganisatie (FUO) zonder formeel deelnemer te zijn met afspraken op contractbasis (Berkelland en Bronkhorst). De tariefstelling FUO zorgt ervoor dat er altijd een voordelig resultaat (2021: € 20.000) behaald wordt, die als risicobijdrage van de FUO's voor de deelnemers kan worden beschouwd.

Jaarstukken 2021

Doelen en realisatie

Vanuit de kernwaarden deskundig, helder, integer en behulpzaam worden visie en uitvoering van taken geoptimaliseerd op het gebied van waarden, heffen en innen. Het persoonlijker en begrijpelijker maken van belastingen is concreet gemaakt met een veel duidelijker en beter te begrijpen aanslag lokale heffingen. Op de begeleidende informatiebrief maakte de nieuwe QR-code het maken van bezwaar door de inwoner zelf veel eenvoudiger. Het gevolg was, dat het totale aantal bezwaren is toegenomen. Voor Hengelo was de toename bijna een verdubbeling, die niet alleen toe te schrijven is aan het gemak van de QR-code. Ook was dit het gevolg van de meer dan gemiddelde waarde mutaties als gevolg van de overgang naar de waarderingsbasis m²-gebruiksoppervlakte (was m³-inhoud).

Het aantal WOZ-bezwaren door NCNP-bureaus² is verhoudingsgewijs gedaald. De afhandelingstijd van 75 dagen van QR-bezwaren bleef ruim binnen de geplande norm voor bezwaren van 135 dagen. Gemiddeld was de doorlooptijd van alle bezwaren 118 dagen. De QR-code op aanmaningen heeft geleid tot een beter betalingsgedrag. Op het eind van het jaar waren in Hengelo 1,8% van de aanslagen nog niet betaald (de norm was 4%). De afhandelingstijd van kwijtscheldingsverzoeken was in 2020 nog onder de maat, in 2021 is weer afgehandeld binnen de normtijd. GBTwente heeft meer ingezet op kortere wachttijden aan de telefoon, ook in de tijd van de aanslagoplegging.

In 2020 heeft GBTwente maatwerk geleverd aan ondernemers (Marktgelden, Precariobelasting en Toeristenbelasting) en waar nodig betalingsafspraken gemaakt. In 2021 is dit nauwgezet gevolgd. Ook binnen deze groep is het aantal onbetaalde aanslagen sterk ingelopen.

Resultaat en resultaatbestemming

Er is een positief rekeningresultaat van € 213.000 gerapporteerd, te splitsen in een plus FUO-gemeenten van € 20.000, een plus op deelnemende gemeenten van € 206.000 en een min van € 13.000 op het "project m³-m²".

Ten opzichte van de begroting 2021 (€ 173.000 positief) is er een verschil van plus € 40.000. De gemeenten betaalden € 388.000 meer dan begroot, voornamelijk door extra nabelastingen i.v.m. afspraken over de afhandeling van de toeslagenaffaire, ondernemersondersteuning en andere coronamaatregelen. Dat leidt tot de conclusie dat de lasten € 348.000 hoger zijn uitgevallen, ten dele vanwege dezelfde oorzaken als hiervoor genoemd. Door niet in te vullen vacatureruimte was er een voordeel op loonlasten, maar is er meer personeel ingehuurd, met name om bezwaren tijdig af te handelen en juridische processen te ondersteunen. Het ogenschijnlijk grote nadeel op personeel van derden en grote voordeel op uitbestede werkzaamheden is samen bijna neutraal. Deze verschillen zouden niet opgemerkt behoeven te worden als GBTwente haar begroting aanpast bij de bestuursrapportages in de loop van het jaar. Dat deed GBTwente niet, maar overweegt ze met ingang van 2022 wel te gaan doen.

---

² NCNP staat voor no-cure-no-pay. NCNP-bedrijven bieden aan gratis bezwaar tegen de WOZ-waarde aan te tekenen. De inwoner betaalt niet voor de dienst en kan hierdoor een vaak relatief gering bedrag terug krijgen. Maar gemeenten betalen hoge kostenbedragen (gem. 680 euro) per toegekend bezwaar, ongeacht de verminderde waarde.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Verder merken we op, dat de toelichting vanaf blz. 51 van verschillen begroot-werkelijk op de staat van baten en lasten van blz. 43, niet strookt met de gegeven toelichting in de samenvatting op blz. 4 (redenen zonder cijfers) en in de aanbiedingsbrief (met cijfers). Ook hier geeft GBTwente aan dat ze dit in 2022 beter gaan doen.

Er wordt voorgesteld om het resultaat toe te voegen aan de "bestemmingsreserve 5% begrotings-totaal", die daarmee op € 550.000 komt. Deze mag maximaal 5% van € 11 miljoen, € 550.000, bedragen. Deze resultaatbestemming past daarmee (net) binnen de geldende afspraken.

Bedrijfsrisico's

De kengetallen zijn allen voldoende. De solvabiliteit van 5% is gemeten naar de normen in het economisch verkeer laag. Maar dit is op conto van de gemeenten, die dit in stand houden door niet meer eigen vermogen toe te staan. Voor een uitvoerende GR met een transparant speelveld is dit niveau acceptabel.

GBTwente kwantificeert de bedrijfsrisico's op een bedrag van € 1.742.000. GBTwente zet de in geld uitgedrukte risico's niet af tegen de reservepositie, omdat bestuurlijk de 5%-begrotingstotaal-norm is vastgelegd. Het zou waardevol zijn als vervolgens ook zou worden aangegeven welk deel van dit risico per gemeente zelf zou moeten worden afgedekt. Bij een eigen weerstandsvermogen van € 550.000 blijft voor gemeenten samen € 1.192.000 af te dekken in hun eigen risicoparagraaf. Voor Hengelo is dat volgens eigen benadering ca. € 230.000.

Impact Covid-19

Rapportages laten zien, dat het aantal ondernemers met betalingsproblemen sterk verminderd is. Bij particulieren is het betalingsgedrag zelfs verbeterd, dus niet meer door Corona beheerst.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld

Beleidsdoelen en ontwikkelingen

De doelen voor de komende jaren blijven: foutloos, sneller, goedkoper. Er wordt gestreefd naar procesoptimalisatie en een stevige digitale ontwikkeling.

Er wordt een nieuwe directeur geworven na het vertrek van Rudi Tjink, die mede het nieuwe strategieplan 2023-2025 vorm gaat geven.

De QR-code, die nu nog in een toelichting op de aanslag staat wil GBTwente op het aanslagbiljet afdrukken, waardoor reageren en bezwaar maken nog toegankelijker wordt. Sociaal invorderen is in onderzoek. Hierbij wordt niet voor iedereen dezelfde standaard (aanmaning, dwangbevel, deur-waarder) toegepast, maar zal invorderen ook meer maatwerk worden. Dat kan leiden tot snellere ontvangst van vorderingen door de keuze voor de juiste invorderingswijze, maar ook tot het eerder afboeken van een vordering die uitzichtloos is.

Wij ondersteunen de beleidsvoornemens van GBTwente.

Financiële effecten

GBTwente heeft de geadviseerde uitgangspunten rondom loon-en prijscompensatie gehanteerd. Ze geeft aan een aantal keuzes te hebben gemaakt, die de loonkosten nog zwaarder doen toenemen. Dat zijn:

- Na eerdere afname van het aantal managers van 4 naar 3, blijkt nu dat men hier te kwetsbaar is; een 4^e manager voor € 112.000 is noodzakelijk.
- Inhuur wordt omgebogen naar eigen formatie; effect € 560.000 (gecompenseerd lagere inhuur).
- Extra formatie vanwege overname frontoffice-taken van Enschede en Losser; effect € 78.000.
- Omdat van werkelijke lonen is uitgegaan en niet van een normloon (bv max. schaal -1) moet er ruimte zijn om – gegeven het jonge personeelsbestand – medewerkers van aanloopschaal in de functionele schaal te plaatsen en waar nodig periodieke verhogingen (€ 110.000) te kunnen geven.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Met de logica dat de kosten voor Enschede en Losser in hun DVO worden verwerkt (en dus niet ten laste van de andere gemeenten komen) en de constatering, dat het ombuigen van inhuur naar eigen personeel geen extra uitzetting is, constateren we dat deze beleidsvoornemens ondersteunend zijn aan een solide bedrijfsvoering en de inwoner uiteindelijk ten goede komen. We stellen voor de financiële consequenties te accepteren.

De solvabiliteit stijgt van 4,7% in 2022 naar 7,7% in 2025. Dit is het gevolg van het toevoegen aan het vermogen van de positieve resultaten en aflossing van 2 leningen. De structurele exploitatieruimte blijft rond de 1% fluctueren. Oftewel: tegenover 99% van de structurele baten staan structurele lasten. Er is enige, maar weinig, ruimte voor extra structurele lasten. Dit is conforme het algemeen beeld in overheidsland.

In het meerjarenbeeld stijgen de kosten en de gemeentelijke bijdrage slechts met 2,4%. Hier is jaarlijks een gering positief resultaat geraamd, waarmee de reserve op het toegestane niveau van 5% gehandhaafd blijft.

Gemeentelijke bijdrage 2022-2025

GBTwente zit in een ontwikkeling waarin ze steeds meer handelt vanuit de beleving van inwoners. Betere dienstverlening is ook ons belang. We vinden echter, dat de missie van "foutloos, sneller en goedkoper" voor wat betreft het laatste element ook een keer focus verdient. Kwaliteit vergt echter ook middelen. Het is de vraag of wij deze flow met acceptatie van meerkosten willen stimuleren of dat we vinden dat de 7 bereikt is en de 9 of 10 niet gehaald hoeft te worden.

In 2023 stijgen de kosten voor Hengelo met € 107.000 (5%), van € 2.132.000 naar € 2.239.000.

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca) Hengelo	Opmerking
Extra manager	Ja	€ 112.000	€ 18.000	Geprobeerd met 3, blijkt te kwetsbaar.
Toename formatie i.p.v. inhuur	Ja	€ 560.000	€ 92.000	Niet doen betekent duur blijven inhuren.
Overname frontofficetaken van Losser en Enschede	Nee	€ 78.000	€ -	Alleen lastenverhogend voor deze gemeenten.
Loon doorontwikkeling naar functionele schaal	Ja	€ 110.000	€ 18.000	Jong personeelsbestand; van aanloopschaal naar functionele schaal is "normaal" en gewenst.

Advies zienswijze

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Wij zien wel aanleiding om aan het DB een vraag mee te geven. GBTwente wil innoveren, automatiseren en robotiseren om sneller en daarmee goedkoper te werken. Wij constateren dat de kosten in 2023 juist meer toenemen, dan op grond van inflatie en loonontwikkeling te verwachten valt. De vraag zou kunnen zijn:

Wat heeft u gedaan en gaat u nog doen om de dienstverlening goedkoper te maken en wat gaat dit betekenen voor de (voor prijs- en loonontwikkeling gecorrigeerde) toekomstige gemeentelijke bijdragen?

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Stadsbank Oost Nederland

De Stadsbank Oost Nederland voert de technische schuldhulpverlening uit voor onze gemeente, 'de echt bankzaken'. De gemeente is regievoerder in deze samenwerking, conform de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, en de Stadsbank is de uitvoerende partij.

Jaarstukken 2021

Doelen en realisatie

De doelstellingen van de bank sluiten aan bij die van de gemeente: het creëren van financiële stabiliteit. Om de doelen te realiseren vindt jaarlijks een vertaling plaats naar kwalitatieve doelstellingen alsmede een zestal prestatie indicatoren. Hiermee heeft de gemeente passende sturingsmogelijkheden.

De Stadsbank zet in op klantvriendelijkheid, snelle doorlooptijden, één aanspreekpunt voor de klant en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening. Maatwerkdiensten worden geleverd aan de aangesloten gemeenten voor zover gewenst, voor Hengelo met name in de vorm van dienstverlening op locatie.

Door Corona liep de omvang van de dienstverlening sterk terug. Minder diensten betekent voor gemeenten normaal minder betalen. Het AB heeft echter besloten om de daling van de dienstverlening in 2021 door Corona niet aan gemeenten terug te geven. Met het besluit om 'het geld in de bank te laten' komen we alsnog uit op een jaarbijdrage vlak onder ons oorspronkelijk begrootte bedrag.

Resultaat en resultaatbestemming

De Stadsbank sluit 2021 af met een negatief saldo van € 117.200. Er is, conform landelijk beeld, minder beroep op de diensten gedaan door de beperkingen van Corona en wellicht ook de Corona-compensatie waarmee de overheid het ontstaan van schulden heeft tegengegaan. In de najaarsnota was nog een groter negatief resultaat voorspeld. Het nadelig resultaat wordt op de algemene reserve in mindering gebracht.

Bestaanskosten worden wel altijd met gemeenten verrekend. Wij betalen ca € 27.000 na. De totale bijdrage voor Hengelo aan de SON over 2021 komt uit op € 656.120.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring voor getrouwheid afgegeven, maar door aanbestedingsfoutjes een beperkende verklaring voor rechtmatigheid.

Bedrijfsvoering risico's

De Integrale risicoanalyse laat zien dat de weerstandscapaciteit nog net voldoende is. De risico's worden uitvoerig beschreven, maar we zien geen tabel met de waardering per risico. Het totaal benodigde weerstandsvermogen zou € 875.000 moeten zijn en is € 892.000. Dit geeft een weerstandsratio van 1,02 (norm voldoende: tussen 1,0 en 1,4).

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Stadsbank Oost-Nederland biedt ons de primitieve begroting aan, maar is de enige GR die net voor start van het begrotingsjaar nog weer een primaire begroting opstelt, waarin de ontwikkelingen in de loop van 2022 nog voor 2023 kunnen worden meegenomen.

Belangrijke ontwikkelingen 2023-2026

Stadsbank werkt aan verbetering van de klantgerichte expertise en de verbinding met gemeenten om regie en uitvoering optimaal op elkaar af te stemmen. Dit wordt ondersteund door een nieuw te ontwikkelen financieel model. De gemeente Aalten gaat uitreden en betaalt daarvoor een desintegratievergoeding, die dekking biedt aan de te realiseren krimp, die slechts geleidelijk kan worden gerealiseerd.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

De Stadsbank werkt toe naar een nieuw toekomstprofiel. De dynamiek in het sociaal domein en in de schuldhulpverlening is groot. De Stadsbank maakt de beweging van proces- en productgericht werken naar klant- en resultaatgericht werken. Het dienstverleningsmodel moet hierop aangepast worden, om beter aan te sluiten bij de gemeentelijke integrale toegang en regie van de 22 gemeenten. Meer aandacht voor de menselijke maat in het sociaal domein betekent voor de Stadsbank dat men verschuift naar een meer realistisch perspectief op zelfredzaamheid. Daarnaast zijn er veel inhoudelijke en technologische ontwikkelingen die het noodzakelijk maken dat men continu kan meebewegen.

Dit vergt een passende bekostiging. Wil de stadsbank de bestuurlijke ambitie waar kunnen maken dan moet daar ook financiële ruimte voor zijn (schatting tussen de +3,5% en +14,6%). Deze ruimte is er binnen de huidige begroting niet dus wordt er een structurele extra bijdrage gevraagd. Deze extra bijdrage is niet meegenomen in de begroting 2023 en het meerjarenperspectief.

Financiële aspecten 2023-2026

In de begroting 2023 zijn baten en lasten in evenwicht. Meerjarig worden kleine resultaten van € 19.000 tot € 36.000 begroot die ontstaan uit de desintegratievergoeding van Aalten.

Daarnaast wordt een beleidsintensivering voorgesteld: "borging continuïteit dienstverlening". De huidige kostprijsberekening is gebaseerd op een niet te halen productiviteit en moet worden herzien. Te lang is gefocust op een zo laag mogelijke prijs, zo verklaart de Stadsbank. De continuïteit van de dienstverlening staat onder druk vanwege de 'te strak' berekende kostprijs. De Stadsbank is uitgegaan van een 100% continuïteit van elke medewerker/ begrote functie wat in de realiteit niet haalbaar is. Denk hierbij aan startende medewerkers die ingewerkt moeten worden of vervanging bij ziekte. Hiervoor is in totaal een bedrag van € 295.000 structureel nodig. Deze kosten zijn in 2020 en 2021 ook al gemaakt (inhuur) om de continuïteit van dienstverlening te borgen en wachttijden te voorkomen, maar waren toen niet begroot. Er wordt 0,8 fte opgenomen voor een intern opleider en 3 fte voor een studentenpool. Er wordt daarnaast ingezet op stagiaires.

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

Per saldo stijgt de bijdrage van de gemeente Hengelo voor 2023 naar € 689.000, een bedrag dat wij ook begroot hebben. De indexeringen van lonen en prijzen leiden tot een acceptabele stijging van € 24.000; de extra gevraagde bijdrage verhoogt dit met € 29.000.

De bijdrage in 2023 van € 689.000 wordt jaarlijks met ca 2,2% verhoogd, in 2026 met 2,6%.

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca) Hengelo	Opmerking
Borging continuïteit, 3,8 fte	Ja	€ 295.000	€ 29.000	Alternatief is wachttijden accepteren of inleveren op de dienstverlening

Advies zienswijze

U kunt aangeven het niet eens te zijn met het voorstel om extra formatie te begroten. Wij vinden een structurele oplossing van een structureel probleem een zuivere wijze van de begroten en zien daarom geen aanleiding om een zienswijze te adviseren.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente

Jaarstukken 2021

Doelen en realisatie

OLCT is de gemeenschappelijke regeling waarin we als gemeente bestuurlijke zeggenschap hebben. OLCT is enig aandeelhouder van Crematoria Twente BV. OLCT is te zien als administratiekantoor dat de aandelen van de BV houdt. De BV staat "op afstand". Het bestuur en de Raad van Commissarissen van de BV leggen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders verantwoording af aan OLCT. Op deze wijze hebben we wel invloed op de koers van crematoria, ontvangen we dividend bij positieve resultaten en lopen we geen risico, dat we moeten meedelen in verliezen. Als raad oordeelt u niet over de jaarstukken van de BV, wel over die van het openbaar lichaam. De jaarstukken van de BV zijn niet openbaar, maar voor raadsleden op afspraak wel in te zien bij de griffie.

In 2021 heeft een bestuurlijke discussie gespeeld over de wenselijkheid om de crematoria in Twente in publieke handen te houden. Een meerderheid besloot dat we eigenaar blijven van de crematoria. We hechten waarde aan een gelijk speelveld voor allen die van de crematoria gebruik willen maken, zonder commercieel oogmerk, en willen invloed houden op de bereikbaarheid en betaalbaarheid van cremieren voor iedere inwoner in Twente.

Resultaat en resultaatbestemming

Op de balans staat onder activa de in het verleden betaalde prijs voor deelneming in de BV en onder passiva de reserve deelneming voor dezelfde waarde. Verder wordt alleen dividend ontvangen en wat kosten gemaakt voor administratie, secretariaat en accountant.

De jaarrekening sluit met een positief saldo van € 136.000. Dit is de resultante van een in 2021 ontvangen dividend (over de jaarrekening 2020) van de BV van € 150.000 en de bekende lopende kosten van € 14.000.

OLCT had € 375.000 dividend begroot conform de uit 2014 daterende afspraken met de BV. De BV heeft al een aantal jaren geen of minder dividend uitgekeerd. De winstwaarschuwing van de BV is daarmee niet in de begroting 2021 en 2022, maar ook niet in de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024 e.v. van OLCT vertaald.

De volle € 150.000 is door het bestuur van OLCT doorgestort naar gemeenten. Dit terwijl er vanuit het voorgaande jaar al een negatieve reserve was van € 14.000, waar in 2021 nog weer € 11.000 bij gekomen is. Het is ons niet bekend waarom de negatieve reserve niet is verrekend en er geen buffer voor negatieve resultaten van OLCT in 2021 is achter gehouden. Hierdoor staat de algemene reserve eind 2021 (onnodig) € 25.000 negatief. Dit is op zich geen probleem, omdat dit bij een volgende dividendontvangst kan worden recht getrokken door dit bedrag en de lasten van de komende jaren in te houden op de doorstorting aan gemeenten. Dit is het nadrukkelijke advies aan het bestuur van OLCT.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Bedrijfsrisico's

OLCT is financieel gezond. Er is geen vreemd vermogen en er zijn geen overige schulden, dus een solvabiliteit van 100%. Er is ook geen risico, dat er financiële problemen gaan komen. Vanuit de BV komen geen verliezen onze kant op, alleen dividend in geval van uitkeerbare winst.

Impact Covid-19

Er is geen impact voor OLCT. Geheel anders is dit voor de BV. Het opheffen van de beperkingen bij uitvaarten heeft ervoor gezorgd, dat meer mensen in 2021 weer uitvaarten konden bijwonen. Daarnaast heeft Covid een incidentele toename van sterfte veroorzaakt, die ervoor gezorgd heeft dat eind 2021 alsnog een "normaal" aantal uitvaarten is geregistreerd, waardoor de BV alsnog een beperkt positief resultaat voor belastingen realiseerde.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Begroting 2023 en meerjarenbeeld

Beleidsdoelen en ontwikkelingen

Beleid en ontwikkeling zitten volledig bij de BV, met OLCT als aansturend en controlerend aandeelhouder. De doelstelling van de BV en OLCT is het zorgdragen voor continueren van een crematievoorziening in het verzorgingsgebied. Na het voltooiën van de verbouwingen en nieuwbouw is het aantal crematies weer terug op de oude voet. Met dien verstande, dat Berkelland, waar een privaat crematorium is gevestigd, als structureel verloren verzorgingsgebied kan worden beschouwd.

Financiële aspecten 2023-2026

De begroting 2023-2026 is behoudens inflatie ongewijzigd t.o.v. de vorige begroting. In 2014 is afgesproken, dat de BV een standaard dividend van € 375.000 uitkeert aan OLCT. Het algemeen bestuur heeft bepaald, dat we dit dividend jaarlijks blijven begroten. Het AB legt daarmee de winstwaarschuwingen van de BV naast zich neer. De BV geeft aan dat bij geen of beperkte winst dividend af te raden is. De BV heeft ook rekening te houden met de uitkeringstoets en de eisen van banken. Die hebben in financieringscontracten eisen gesteld aan het solvabiliteitsniveau (30%).

De reële verwachting van dividend is wel weer aanwezig. Voor de komende 4 jaren verwacht de BV een lager bedrag te kunnen uitkeren, dan OLCT begroot.

Het is aan gemeenten zelf om in hun begroting wel of geen dividend te ramen. Wij hebben voorsnog besloten om het dividend voorzichtigheidshalve niet op te nemen en evalueren dit jaarlijks. Inmiddels heeft de BV weer de overtuiging, dat ze de lijn van positieve resultaten kan doorzetten. Door een aantal jaren minder winst uit te keren heeft de BV voldoende kunnen aflossen op leningen en nemen de structurele financieringslasten in de toekomst af. Daarmee is er weer ruimte voor dividend.

In het AB van medio 2022 ligt een hernieuwd voorstel voor het omgaan met dividend door de BV. Het is de verwachting, dat de begroting van 2024 hierop aangepast gaat worden.

Voor OLCT/crematoria betalen we geen gemeentelijke bijdrage.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Advies zienswijze

Wij zien geen aanleiding voor het indienen van een zienswijze.

Omgevingsdienst Twente

De OD Twente is een verplichte gemeenschappelijke regeling van de Twentse gemeenten en de provincie Overijssel voor de uitvoering van Milieutaken. De OD Twente behandelt voor haar deelnemers de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel en voor provincie ook het bouwdeel), toetst meldingen, houdt toezicht en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast adviseert de OD Twente haar deelnemers bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

Jaarstukken 2021

Doelen en realisatie

Over 2021 is een sterke toename in productie zichtbaar waarbij ook de werkvoorraad t.o.v. 2020 verder blijft oplopen. De vraag naar de producten van de OD Twente is hiermee hoger dan de huidige financiering toelaat. Dit zorgt met name bij de vraag gestuurde programma's Vergunningen, Handhaving en Advies voor oplopende behandeltermijnen.

In de verdeling van kosten over de gemeenten is gerekend volgens de PDC-uren/Twentse norm. Deze norm zou volgens opdracht van het AB al geëvalueerd moeten zijn. Er kan dus een afwijking zitten in wat een gemeente betaalt en de realistische uren die voor een gemeente zijn gemaakt. Daarmee ontstaat kruisfinanciering: de ene gemeente betaalt voor de prestaties aan een andere gemeente. En alle gemeenten samen hebben "te weinig betaald" door de hoge productie. De OD Twente heeft toegezegd in 2022 transparantie en duidelijkheid te creëren in de realistische uren t.o.v. de PDC-uren en met de deelnemende gemeenten in gesprek te gaan. Na consultatie van de deelnemers zal gekozen worden voor een verdere bestemming van dit resultaat dat ten goede komt aan het taakveld milieubeheer. Dit kan door het uitvoeren van werkzaamheden op het VTH-gebied.

De maatregelen om de behandeltermijnen te verkorten zijn niet voldoende gebleken om de structureel hogere vraag te beheersen. In samenwerking met de accounthouders van de OD Twente is daarop gezocht naar aanvullende tijdelijke maatregelen. Hierdoor is begin 2022 de memo "Out-of-the-box maatregelen" tot stand gekomen.

Voor het bepalen van de benodigde capaciteit op basis van bestuurlijk vastgestelde uitgangspunten en de daarmee samenhangende financieringsomvang per deelnemer is in 2022 door het algemeen bestuur van de OD Twente een bestuurlijke opdracht verstrekt aan het bureau Seinstra & Partners. Tezamen met de outputfinanciering en de vaststelling van het regionale beleid zal dit leiden tot meer transparantie en duidelijkheid voor de deelnemende partijen.

Resultaat

De OD Twente heeft over 2021 een positief saldo gerealiseerd van € 307.000. Hiernaast wordt de hogere productie over 2021 voor een bedrag van € 909.000 in 2022 alsnog in rekening gebracht. Dit is een resultaat dat aan 2021 moet worden toegerekend, zodat het saldo uitkomt op € 1.216.000. De verschillen tussen begroot en werkelijk worden goed weergegeven.

Daarvan wil de OD Twente niet bestede ontwikkelingsbudgetten voor € 70.986 aan de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve toevoegen en de algemene reserve voor de 1%-regel met € 108.000 voeden.

Resultaatbestemming

Voor het resultaattaandeel van € 1.037.014 is nog geen voorstel gedaan. Als we hiervoor een voorstel zouden moeten doen, dan kan dit bedrag naar rato terug naar de gemeenten. Dit bedrag binnen de reserve houden past namelijk niet in de afspraak, dat de algemene reserve maximaal 5% van het begrotingstotaal mag zijn. Na teruggave resteert nog een solvabiliteit van ruim 30%. Bovendien: het vrije weerstandsvermogen, basis voor de risico-inventarisatie zoals hierna berekend, houdt al geen rekening met dit deel van het resultaat.

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

Bedrijfsrisico's

De OD Twente berekent haar benodigd risicovermogen na kwantificering van risico's op € 490.000 en heeft daarvoor weerstandsvermogen van € 670.000 beschikbaar. De weerstandsratio is daarmee 1,37, voldoende. Een solvabiliteitsratio van 44% (eigen opgave?) of 55% (cf balans) is meer dan prima. We hebben ervoor gezorgd, dat er bij de relatief jonge organisatie eerst een weerstandsvermogen moest worden opgebouwd. Inmiddels heeft de laatste geplande toevoeging van 1% van de begrotingsomvang (zie resultaatbestemming, € 108.000) eind 2021 plaatsgevonden en wordt een algemene reserve bereikt van € 630.742. De AR is gemaximeerd op 5% van het totaal van lasten. In 2023 is dit 5% x € 12,9 miljoen = € 645.000.

Zoals bijna elke GR is er een lage structurele exploitatieruimte van 1%.

De accountant, Brouwers Accountants, heeft vastgesteld dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de OD Twente en rechtmatig tot stand gekomen is.

Begroting 2023 en meerjarenbeeld 2024-2026

Belangrijke ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen spelen landelijk:

1. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023
2. De in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat samengestelde onderzoeksrapporten over de Kwaliteit van het VTH-stelsel
3. Covid-19
4. Arbeidsmarkt

De volgende ontwikkelingen spelen regionaal:

5. Vernieuwing van het regionale VTH-beleid
6. Het traject outputfinanciering.

Omgevingswet

De exacte impact is nog niet te voorzien daarom zal worden uitgegaan van de uitvoeringsprogramma's 2022. Het algemeen bestuur heeft in 2020 ingestemd met een bestemmingsreserve Implementatie Omgevingswet van € 175.000. Op dit moment is het restant € 152.000 en lijkt dit bedrag ruim voldoende voor de in 2022 te verwachte kosten.

Outputfinanciering

Voor de doorontwikkeling wordt in 2022 verder gewerkt aan een evenwichtige inbreng van taken door alle deelnemers aan de hand van het regionale VTH-beleid, het inrichtingenbestand en een geactualiseerde Producten-Diensten-Catalogus waarbij de nadruk ligt op een zorgvuldige bepaling van de kentallen per product.

Het AB heeft bestuurlijk opdracht verstrekt aan het bureau Seinstra & Partners om de benodigde capaciteit op basis van vastgestelde uitgangspunten en de daarmee samenhangende financieringsomvang per deelnemer te bepalen. De uitkomsten worden verwerkt in de Ontwerp Programmabegroting van de OD Twente 2024 en kunnen tevens leiden tot een begrotingswijziging 2023.

Covid-19

De invloed op de productie is beperkt gebleven. De vraag naar gestuurde programma's Vergunningen en Advies blijft onverminderd hoog.

Arbeidsmarkt

Er is een krappe arbeidsmarkt en tevens is grote concurrentie tussen overheden en marktpartijen.

Ontwikkelingen VTH-beleid

Landelijk is er veel aandacht voor de doorontwikkeling van het VTH-beleid en de VTH-uitvoering en er zijn diverse rapporten opgeleverd. De samenhang tussen de verschillende rapporten is in beeld gebracht en krijgen de komende jaren een vervolg.

Regionaal wordt er gewerkt aan een doorontwikkeling van regionale uniforme VTH-beleid voor de taken van de OD Twente zodat eenduidigheid en transparantie voor de inwoners van Twente ver-

MEMO

Onderwerp   Ambtelijke opmerkingen over jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer   3417608
Aan   Gemeenteraad

---

groot kan worden. Er zijn 3 ambitieonderwerpen: Ondernijning, veiligheid en een gezonde fysieke leefomgeving.

Financiële aspecten 2023-2026

Gemeentelijke bijdrage 2023-2026

Hengelo neemt het standaardpakket af voor de programma's Vergunningen, Toezicht, Handhaving, advies en projecten en betaalt in 2023 € 813.297. Dit blijft binnen het in de voorlopige begroting 2023 opgenomen bedrag (€ 829.957). Vanaf 2024 stijgen de bijdragen voor 2024 t/m 2026 met 2%, 3% en nogmaals 3%.

De verdeling van de bijdrage per deelnemer voor het standaard- en plustakenpakket zal in 2023 gekoppeld zijn aan de daadwerkelijke jaarproductie. Voor de verdeling van algemene kosten (waaronder overhead) wordt nog gerekend met een verdeling van de oorspronkelijke inbreng in FTE's. Doelstelling voor 2023 en verder is echter ook deze kosten te verdelen op basis van evenwichtige jaarprogramma's VTH.

Risico's

De grootste geïdentificeerde risico's hangen samen met de onduidelijkheid over de invoering en uitwerking van de Omgevingswet en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. In de concept programmabegroting 2023 is de uitkomst van de bepaling van de weerstandsratio gelijk aan de jaarrekening 2021. Deze is hiervoor al toegelicht.

Advies zienswijze

Voor wat betreft de Programma begroting 2023 zien wij geen aanleiding om een zienswijze in te dienen. We gaan ons richten op het vaststellen van regionale beleid, de verbetering van de kengedaten t.o.v. de huidige Twentse norm en op de output financiering. Dat geeft ons op dit moment het vertrouwen in de werkzaamheden van de OD Twente.

BIJLAGEN

Hoofdlijn van de wijziging van de wet op de Gemeenschappelijke Regelingen

In het regeerakkoord van Rutte III is afgesproken dat de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt aangepast om de raad beter in positie te brengen. De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 het wetsvoorstel “Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen” vastgesteld waarmee beoogd wordt dit te realiseren. Wat verandert er en per wanneer moet dit zijn beslag hebben gekregen.

Inwerkingtreding

De wijzigingswet treedt in werking per 1 juli a.s. Voor het realiseren van de wet (swijzigingen) in bestaande regelingen is een termijn gegeven van 2 jaar. Dat betekent dat alle regelingen die we hebben per 1 juli 2024 aangepast moeten zijn.

Meer inspraak voor de lokale politiek

Al jaren wordt geroepen dat de raad meer grip moet hebben op de gemeenschappelijke regelingen. Dat is ook de bedoeling van de wet: het versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen, door meer handen en voeten te geven aan de kaderstellende en controleerende rol van (onder meer) lokale gemeenteraden van deelnemende gemeenten. Let op, dit geldt ook voor samenwerkingsverbanden waarbij provinciale en waterschapsorganen betrokken zijn, denk aan Reginaal Bedrijventerrein Twente/Businesspark XL. Het wetsvoorstel wil dit realiseren door gemeenteraden meer inspraak te geven bij zowel het treffen van gemeenschappelijke regelingen als over de besluiten van de besturen van die samenwerkingsverbanden.

Voor het treffen (of wijzigen) van een regeling is ‘slechts’ toestemming nodig van de gemeenteraden van de deelnemers, die alleen kan worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang (art 1, lid 2 Wgr). Na inwerkingtreding van de wetswijziging krijgen vertegenwoordigende lichamen gelegenheid om vooraf een zienswijze te geven op het gehele ontwerp van een gemeenschappelijke regeling (of de wijziging daarvan). Dat verruimt de zeggenschap van gemeenteraden over de inhoud van de regeling.

Is eenmaal een regeling vastgesteld, dan wordt de raad doorgaans alleen vooraf betrokken bij besluitvorming als het de jaarstukken betreft. Hier vindt een belangrijke wijziging plaats. Gemeenteraden van de deelnemers krijgen de bevoegdheid om een zienswijze in te dienen voorafgaand aan het nemen van besluiten door het bestuur van een gemeenschappelijke regeling. De gemeenschappelijke regeling moet dan wel bepalingen gaan inhouden over de besluiten waarover gemeenteraden zienswijze naar voren kunnen brengen voorafgaand aan het nemen van het besluit. Het (dagelijks) bestuur van het samenwerkingsverband moet vervolgens voorafgaand aan het daadwerkelijke besluit aan de raden laten weten of er iets wordt gedaan met hun zienswijzen. Deze wijziging van de Wgr sluit niet uit dat in de gemeenschappelijke regeling wordt vastgelegd dat er geen zienswijzemoogelijkheid bestaat tegen bepaalde besluiten van het samenwerkingsverband.

De raad krijgt met de wijziging van de Wgr via de zienswijzeprocedures meer zeggenschap over de inrichting van en besluitvorming door gemeenschappelijke regelingen. Ter ondersteuning van deze bevoegdheden, kunnen zij ook – maar dan de raden van de deelnemende gemeenten gezamenlijk - een voorstel doen tot het oprichten van een gemeenschappelijke adviescommissie. Zijn alle deelnemende gemeenteraden akkoord met een dergelijke commissie, dan moet het samenwerkingsverband zorg dragen voor de inrichting daarvan. Deze adviescommissie, bestaande uit raadsleden van de deelnemende raden, adviseert de gemeenteraden en het samenwerkingsverband en helpt met het voorbereiden van zienswijzen.

Tot slot wordt, wederom met als achterliggend doel op de uitvoering van de controlerende en kaderstellende taken van de raad, het recht op inlichtingen steviger verankerd in de Wgr, door opname van de bepaling dat het bestuur van de gemeenschappelijke regeling de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen geeft die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun

taken, vergelijkbaar met de inlichtingenplicht die rust op het college van B&W op grond van artikel 169 van de Gemeentewet.

Burgerparticipatie

Naast de extra invloed die de lokale politiek krijgt op de gemeenschappelijke regelingen, vergroot de wijziging van de Wgr ook de mogelijkheden voor inspraak van de burger. Dit gaat om ingezetenen van de deelnemers en andere belanghebbenden. De wijziging van de Wgr voorziet in de introductie van de verplichting dat in de gemeenschappelijke regeling bepalingen zijn opgenomen over de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van de regeling betrokken worden.

Dit is overigens geen verplichting: de Wgr geeft de gemeenten de vrijheid om te regelen dat een dergelijke inspraakmogelijkheid niet geboden wordt. Net als bij de bevoegdheid tot het indienen van zienswijzen door de lokale politiek over voorgenomen besluiten van het samenwerkingsverband, kan er dus voor worden gekozen om vast te leggen dat er geen inspraakmogelijkheid is. Of er en zo ja op welke wijze burgerparticipatie in de regeling wordt geregeld hangt natuurlijk af van het belang of de belangen die de gemeenschappelijke regeling behartigt en van de mate waarin het door de gemeenschappelijke regeling gevoerde beleid de belangen van ingezetenen en andere belanghebbenden raakt.

Overige wijzigingen

Aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden betreffen de introductie van een gemeenschappelijk onderzoeksrecht (randvoorwaarde is wel unanimitieit onder de alle deelnemende gemeenteraden) en een verduidelijking van de onderzoeksbevoegdheid lokale rekenkamers richting het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.

De Wgr verplicht ook tot een aantal meer juridisch-technische aspecten. Zo zullen gemeenschappelijke regelingen ook bepalingen moeten gaan inhouden over de wijziging, opheffing, toetreding en (voorwaarden van) uittreding. Dit was al het geval voor regelingen die voor onbepaalde tijd zijn getroffen, maar deze verplichting gaat door de wetswijziging ook gelden voor regelingen van bepaalde tijd. Hier hebben we de afgelopen jaren al het nodige aan gedaan om dit te veralgemeniseren, maar dit zal verder moeten worden versterkt. Tevens zal moeten worden overwogen of elke regeling een evaluatiebepaling moet (gaan) kennen. Dit is geen verplichting dus. Verder heel praktisch: het is nu mogelijk voor een gemeentesecretaris om lid te worden van het bestuur van een bedrijfsvoeringsorganisatie, als die organisatie enkel bedoeld is voor het behartigen van opleiding en vorming van ambtenaren.

P&C cyclus nieuwe termijnen

- de kadernota moet voor 30 april naar gemeenteraden worden gestuurd in plaats van 15 april;
- de begroting van een regeling moet uiterlijk 15 september naar gedeputeerde staten worden gestuurd in plaats van 1 augustus; en
- de ontwerpbegroting moet uiterlijk 12 weken voor 15 september voor een zienswijze aan gemeenteraden aangeboden worden, in plaats van 8 weken.

Dit zal pas in kunnen gaan vanaf de begrotingen 2024.

Agenda voor de nabije toekomst

De aankomende wijzigingen maken duidelijk dat er wel wat moet gaan veranderen aan onze gr's. Die aanpassing vraagt gemeenschappelijke aandacht: raden van deelnemers, colleges en ambtenaren.

Inhoudelijke punten voor beschouwing en oordeelsvorming

Gelet op het vorenstaande kun je dus bijvoorbeeld (maar niet uitputtend) inhoudelijk denken aan:

- ✓ het inbedden van mogelijkheden tot het indienen van zienswijzen (en het al dan niet uitsluiten van zienswijzen tegen voorgenomen besluiten van het samenwerkingsverband);
- ✓ het opnemen van een verplichting van het (dagelijks) bestuur van het samenwerkingsverband om te reageren op ingediende zienswijzen;
- ✓ het wel of niet evalueren van de gemeenschappelijke regeling en waarop die evaluatie zou moeten zien;

Hierbij denken we aan lessen die we kunnen leren van de jaarlijkse onderzoeken van de gemeenschappelijke rekenkamercommissie, behoefte van raden om doelmatigheid te toetsen van GR'en en kansen die zelfevaluatie kunnen bieden.

- ✓ het eventueel bieden van mogelijkheden tot burgerparticipatie;
Hierbij denken we dat het goed zou zijn om te beschouwen hoe we aankijken tegen de GR'en: Sommigen zien we als beleidsrijk, anderen echt als uitvoeringsorganisatie. Hebben we daar hetzelfde beeld bij? En zou een uitgangspunt kunnen zijn: hoe beleidsrijker hoe meer de democratische legitimiteit aan de orde is en een overweging over burgerparticipatie passend is? Een vingeroefening zou inzicht kunnen geven. Ook om te kijken of er geen dubbelingen ontstaan tussen participatieproces bij gemeente en GR. Daar zit geen enkele inwoner op te wachten.
- ✓ nadenken over mogelijkheden / uitgangspunten instellen van een adviescommissie.
Hierbij denken we aan de vraag voor raden: Hoe wil je betrokken zijn bij bestuur van een op afstand gezette GR? Maakt het daarbij uit of het beleidsrijke taken betreft of meer uitvoeringsgericht? En hoe willen AB/DB leden de raden meer betrekken? Via adviescommissie, werkbezoeken of meer dialoog in vergadermodel van de raden?

Afstemming in proces

De inwerkingtreding van de nieuwe Wgr is gepland op 1 juli 2022. Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat dan direct in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bijvoorbeeld uittreding of evaluatie) geeft de wet een implementatieperiode van 2 jaar. Uiterlijk twee jaar na de inwerkingtreding van deze wetswijziging zullen alle gemeenschappelijke regelingen aan de gewijzigde Wgr dus moeten zijn aangepast. We zouden het vervelend vinden als, bij wijze van spreken de komende 2 jaar, elke 4 maanden 1 GR op de raadsagenda's komt te staan en er aan de voorkant geen regie is gevoerd op proces en goede inhoudelijke discussie. Wij kunnen ons voorstellen dat we gefaseerd werken aan informatievoorziening, opbouwend naar beschouwing en oordeelsvorming:

- 18 mei Twenteraad: Er is dan een introductie door en v kennismaking met verbonden partijen.
- Mei/Juni/juli: elke gemeente besteedt aandacht aan verbonden partijen incl. GR'en in het inwerkprogramma van nieuwe raadsleden en collegeleden. De uitgangspunten van de beleidskaders/Nota's verbonden partijen worden actief gedeeld. Ook wordt de wijziging van de Wgr gedeeld.
- Juni-september: Elk bestuur van de GR'en komt voor het eerst samen, kiest een DB/vz en beschouwt de ontwikkelingen. Hier natuurlijk ook oog voor wijziging Wgr.
- November/december: Zien wij een beschouwende Twenteraad voor ons over de wijzigingen Wgr en pikken daar belangrijke inhoudelijke nieuwe instrumenten uit voor raden en kijken of er gemeenschappelijke uitgangspunten zijn vast te stellen die aan de besturen van de regelingen kunnen worden meegegeven ter uitwerking.
- December/begin 2023: De GR'en hebben dan richting en kunnen e.e.a. meenemen in hun tekst aanpassing. Qua planning zullen sommige GR'en aansluiten bij al bestaande geplande evaluaties en aanpassing is onze verwachting. Denk aan de OL Gezondheid (aanscherpen bepalingen), ODT (brede evaluatie met de Omgevingsdienst IJsselland) en Stadsbank (mogelijke aanpassing GR ivm uittredingsverzoek Aalten).

Dit is slechts een eerste gedachte, die door de gemeente Enschede is geïnitieerd en met de griffies gedeeld.